

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
LEIDŽIA KAS PENKTADIENĮ
 Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
 Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
 Jungtinėse Valstijose \$1.50
 Kitose Valstybėse \$2.00
"TĖVYNĖ"
 307 West 30-th Street, New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LAckawanna 4-5529

MINNESOTA
 HISTORICAL
 SOCIETY

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"
 PUBLISHED EVERY FRIDAY
 By the Lithuanian Alliance of America
 Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
 In the United States \$1.50
 To Foreign Countries \$2.00
"TĖVYNĖ"
 307 West 30-th Street, New York, N. Y.

No. 32

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917. Authorized June 27, 1918

New York, N. Y., Rugpjūčio (August) 12, 1938.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Vol. XXIX

Susivienijimo Apdraudos Pagrindai

Ketvirta pamoka organizatoriams

Kaip jau buvo sakyta, Susivienijimo Skyrius A yra svarbiausias ir patogiausias žmogui viso gyvenimo lygiu mokėsi apdraudos skyrius. Kadangi lygus mokėsi čia yra mokami per visą gyvenimą, o ne pagreitintai, tai mokėsi šiame skyriuje yra pigiausi. Už tokius pat mokėsi jokio apdraudos kompanijoje tokios apdraudos negalima gauti.

Bet organizatoriams reikia žinoti ir apie kitus mūsų apdraudos skyrius, kuriuose yra pagreitintas mokėjimas, kad žmogus, kuris to nori, galėtų greičiau savo apdraudą išsimokėti arba gale gyvenimo mažiau mokėti. Trumpai peržvelgsime tuos skyrius, kurie bus vartotini šiame vajuje.

SKYRIUS B

Šis skyrius mokėsi mažai skiriasi nuo Skyriaus A. Bet prigludamas prie šio skyriaus, žmogus turi tą susiraminimą, kad po 65 metų amžiaus jis mokės tik pusę mokėsi. Tai yra, truputį daugiau mokėdamas dabar, jis pats tokiu būdu numažins savo mokėsi senatvei. Pavyzdžiui, 30 metų žmogus Skyriuje A moka per visą gyvenimą po \$1.46 į mėnesį, o skyriuje B moka po \$1.55 į mėnesį iki 65 metų, užtai po 65 metų moka tik pusę to, butent po 78 centus į mėnesį. Į šį skyrių, taip pat kaip į skyrių A, žmonės gali įsirašyti iki 60 metų amžiaus. Tai yra labai geras skyrius — ypač viduramžiams ir senesniems žmonėms, tarp 45 ir 55 metų.

SKYRIUS C

Šiame vajuje nevertotinas.

SKYRIUS D, E IR F

Šiuose trijuose skyriuose žmonės gali gauti savo "pomirtinę" dar gyvi budamį.

Skyriuje D gauna pilną pomirtinę sulaukę 60 metų amžiaus.

Skyriuje E gauna pilną pomirtinę sulaukę 65 metų amžiaus.

Skyriuje F gauna pomirtinę sulaukę 70 metų amžiaus.

Tie kurie nori gauti budamį savo pomirtinę greičiau, žinoma moka didesnius mokėsi.

Greičiausia susilaukia išmokėjimo savo pilnos pomirtinės gyvi budamį tie, kurie priklauso prie Skyriaus D, todėl šiame skyriuje 30 metų žmogus už \$1,000 apdraudos moka į mėnesį \$2.21.

Truputį vėliau susilaukia išmokėjimo savo pilnos pomirtinės gyvi budamį tie, kurie priklauso prie Skyriaus E, todėl šiame skyriuje 30 metų žmogus už \$1,000 apdraudos moka į mėnesį truputį mažiau, butent \$1.89.

Vėliausia susilaukia išmokėjimo savo pilnos pomirtinės gyvi budamį tie, kurie priklauso prie Skyriaus F, todėl šiame skyriuje 30 metų žmogus už \$1,000 apdraudos temoka į mėnesį po \$1.69.

SKYRIUS G

Šiame vajuje nevertotinas.

Taigi šiame vajuje vartotini penkis skyrius, *Skyrius A ir B*, kurie yra panašūs viens kitam, ir *Skyrius D, E ir F*, kurie taipgi yra labai panašūs viens kitam. Su jais visiems organizatoriams reikia kuogeriausia susipažinti ir beveik atmintinai žinoti mokėsi skirtumus bent kairiems amžiams. Palyginimui galima įsidėmėti mokėsi skirtumus pagal skyrių šiems amžiams:

MĖNESINIAI MOKĖSIAI UŽ \$1,000 APDRAUDOS.					
Amžius	Sk. A	Sk. B	Sk. D	Sk. E	Sk. F
30 m.	1.46	1.55	2.21	1.89	1.69
35 m.	1.70	1.83	2.81	2.32	2.02
40 m.	2.03	2.22	3.74	2.94	2.49
45 m.	2.49	2.79	5.37	3.92	3.18
50 m.	3.11	3.64	8.85	6.11	4.25
55 m.	3.99	5.04	—	9.15	6.04
60 m.	5.23	7.73	—	—	9.69

Kaip matome, paskutiniai trys skyriai yra brangiausi, o iš jų užvis brangiausias Skyrius D. Į Skyrius D ir E gali prisirašyti tik jaunesni žmonės, iki 50 ir 55 metų amžiaus. Žmonės, kurie priklauso į šiuos skyrius, taip pat yra apdraudę, kaip ir tie, kurie priklauso į Skyrių A ar B, bet jie kartu ir pinigų palengvėliau fa-

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

Rusija-Japonija

Zaozernaja Gora

Rusijos ir Japonijos "pasienio nesuspriamimai" pereitą savaitę išsivystė į mažą bet tikrą karą. Iš vienos ir iš kitos pusės ėjo atakos ir kontr-atakos tarp reguliarių armijų su tankomis, su artilerija ir lėktuvais. Mušėsi Sovietų Tolumų Rytų armija su Japonijos Korejos Mančukoniška armija.

Tas karas ėjo svarbiausia už kalną, kurs kiniškai vadinasi Čang-kufeng, o rusiškai Zaozernaja gora. Tas kalnas yra nedidelio pločio, bet sakoma esąs svarbus karo strategijos žvilgsniu.

Mušiai buvo žiaurūs ir kruvini. Užėmė tą kalną japonai laikė jį labai atkakliai, bet į savaitės pabaigą sovietų artilerija ir lėktuvai nutildė mančukų artileriją ir išvijo japonus iš Zaozernos apielinkės. Maskvos pranešimas apie tą pergalę skambėjo, kaip tikras karo stovio pranešimas, kuriame Tolumų Rytų Armija buvo vadinama "Pirmoji Armija". Šiaurinės Korejos japonų armija pripažino, kad rusai įvarė kylį iki Tumenio upės į šiaurę nuo Zaozernos (Čang-kufeng) kalne.

Mušiams beeanant, ėjo "taikos" pasikalbėjimai tarp Sovietų Rusijos komisarso Litvinovo ir ambasadoriaus Sigemitsu Maskvoje. Litvinovas pareiškė, kad Rusija nori taikos, bet Japonija turi pripažinti Rusijos sienas, kurios buvusios nustatytos tarp Rusijos caro ir Mančuk dinastijos 1886 metais. Litvinovas turėjo seną žemėlį, kurs rodė tas sienas, bet japonai sakė, kad apie tokį žemėlį jie niekad nebuvo girdėję. Sulyg to žemlapio Zaozernaja gora arba

po, ir todėl gali gauti savo pomirtinę, dar gyvi budamį, sulaukę 60, 65 ar 70 metų amžiaus. Jaunesniems žmonėms šie skyriai yra patogūs, todėl jaunesnius žmones bus geriausia į šiuos skyrius kalbinti ir prirašinėti. Skyriuje F ir mokėsi nedaug ką tėra aukštesni už Skyriaus A mokėsi, todėl jis gali tikti ir jaunesniems ir senesniems, visiems, kurie pagaudaus, kad pomirtinė būtų jiems išmokėta sulaukus 70 metų.

Tačiau mokėsi pigumas visuomet pasiliks svarbiausiu argumentu. Žmogui reikalinga apdrauda, kas reiskia apsauga nelaimės atsitikime. Ar jis sulauks 70 metų amžiaus ar nesulauks, jis to nežino. Bet jis nori, kad jo šeimyna neatsidurtų baisiausiame varge, jeigu jam visai netikėtai atsitiktų nelaimė arba jeigu jis mirytų už kelių metų. Tuomet pomirtinė yra reikalingiausia ir tuomet ji daugiausia pagelbos suteikia. Tokių apdraudų ir tokių savo šeimynos apsaugą žmogus gauna ir priklausydamas į pigiausia apdraudos skyrių, butent į Skyrių A. Taigi jis į tą skyrių veikiausia ir stas. Visą apsvaresčius, galų gale šis viso gyvenimo lygiu mokėsi skyrius yra geriausias.

Kiekvienas organizatorius, prašydamas žmogų į Susivienijimą, padaro jam didžiausią gerą. Pats žmogus sau to gero niekad nepasidarys. Jis apie tokius dalykus mažai tegalvoja, o jei pagalvoja, tai greit užmiršta. Darbas ir gyvenimo mažmožiai užima visą jo dėmesį. Jam gal daugiau šiandien rupi nusipirkti lengvais išmėkėjimais automobilius arba radijus. Bet jis niekad neatėis pas Susivienijimo organizatorių pasizūrėt, kokių skyrių apdraudą jis jam turi pasiulyti. O kad jo našlė su našlaičiais gali neturėt kur galvos priglausti, jeigu jam nelaimė atsitiktų, tokia mintis jam nepatinka, jis ją nuo savęs stumia. Todėl Susivienijimo organizatoriaus pareiga yra atėit pas tokį žmogų ir jam padėt. Jis jam turi išaiškinti visą apdraudos svarbą ir padaryti jam tą didžiausią gerą, kurio jis pats sau nemoka pasidaryti.

Cang-kufeng būtų aiškiai Sovietų Rusijos pusėje.

Visiems pasaulio laikraščiams teko svarstyti klausimas, ar gali kilti karas tarp Sovietų Rusijos ir Japonijos dabar. Didelės didžiūmos nuomonė buvo, kad dabar karas nėra pageidaujamas nei Sovietų Rusijai, nei Japonijai — ypač Japonijai, kuri jau turi ant savo rankų labai didelį ir brangų karą su Kinija.

Kodel gi taip svarbus pasidarė tie susirėmimai del Zaozernos kalno? Tas aiškinama keleriopai: 1) kad Rusija nori padėti Kinijai, atitraukdama japonų armijos dėmesį į šiaurę prie Mančukuo, ypač kad japonai dabar sukoncentravo didelę savo kariuomenės dalį atkirtimui kinų komunistų armijos nuo Hankow; 2) kad japonai nori išbandyti, ar Rusija yra prisirengusi juos pulti, ir ar atsargu jiems bus visa savo armiją sutraukti paėmimui Hankow.

Vienok buvo ir kitaip spėjama, butent, kad Japonija gal tikrai nori dabar karo su Rusija. Prieš pradėsiant karą su Kinija, Japonijoje buvo stipri armijos frakcija, kuri tvirtino, kad Japonija atsityk turi kariuoti su Kinija ir Rusija. Gali būti, kad ta partija pradėdą intakos tučtu. Šiandien, kad dabar jau yra aišku, kad Japonija kariaudama su Kinija labai susilpnė ir kad ji niekad nebegalės kariuoti su Rusija, kurios Vladivostokas esąs "durtuvus atkiškas į Japonijos širdį". Taigi Japonija turinti kariuoti su Rusija dabar. Pasakui busią pervėlu.

Japonijos pasiryžimas kariuoti su Rusija dabar gali priklausyti nuo to ką darys Hitleris Europoje. Jeigu jis užpultų Čekoslovakiją, tai tuomet Japonija tikrai pradėtų karą prieš Rusiją. Hitleris tu-

ri su Japonija karišką sutartį, prie kurios yra prisidėjęs ir Mussolini.

Rusija savo keliu yra gana gerai prisirengusi karui su Japonija. Ties Mančukuo sienomis dabar esą ne mažiau kaip 500,000 savietų kariuomenės. Apie tiek pat kariuomenės turi ir japonai Mančukuo valstybėje. Tolumų Rytų Respublika yra dabar daug geriau sutvarkyta, labiausia karo reikalamis, ir gali palaikyti didelę armiją.

Sovietų Rusija

Mirė Stanislavskis

Sekmadieny rugpjūčio 8 dieną Maskvoje mirė garsusis rusų teatro režisierius ir mokytojas Konstantin Sergejevič Stanislavskis, sulaukęs 75 metų amžiaus. Jaunesnis budamas jis buvo aktoriu. Kartu su Nemiroviču-Dančenko jis įsteigė Maskvos Meno Teatrą.

Stanislavskis įnešė daug naujo į vaidinimo meną. Jis lošė pats ir mokino lošti taip, kad "išrodytų kaip gyvenime". Tas vienok neišreikšė Stanislavskio meno. Jis lošė ir mokino lošti taip, kad tas išrodė daugiau kaip gyvenime. Sulyg Stanislavskio mokymo tik tas galėjo lošti, kurs atsiekė didžiausio tobulumo, o todėl ir "paprastumo" dramati-niame vaidavime.

Ir prie caro ir prie bolsėvikų Stanislavskis buvo lygiai augš-tai gerbiamas.

Vokietija

Fortifikacijos

Pastebėta, kad Vokietija dabar yra apsisitačiusi tvirtais fortais iš visų pusių, ypač Francijos ir Lenkijos pasieniuose. Fortifikacijų Vokietija neturi tik trijose vietose: 1) ties Čekoslovakijos siena, kur aukšti kalnai gali tarnauti vietoj fortifikacijų, 2) ties Danijos siena, ir 3) ties Lietuvos siena.

Kodel ji neturi fortifikacijų ties Lietuvos siena? Gal ji pasitikti Lietuvos fortifikacijomis?

Čekoslovakija

Kol kas taika

Anglijos "neoficialis" tarpininkas viskontas Runciman, atvykęs Prahon, pereitą savaitę nelabai tepatiko čekams. Su respublikos atstovais jis kalbėjosi labai trumpai, bet su Sudenten nacių vadais jis kalbėjosi kone dvi dienas, ir gavo nuo jų dideles stirtas viso-kiausių "dokumentų". Po to Runcimanas paėmė "vakacijas" tiems dokumentams apsvarstyti, ir su nieku nebesikalbėjo.

Kol Runcimanas bus Čekoslovakijoje, Europoje taika užtikrinta, nes Hitleris tuo laiku nieko nedarys, nors sakoma, kad ir dabar Hitleris po truputį tebetraukia kariuomenę prie Čekoslovakijos sienos. Runcimanas gali būti Prahos gana ilgai, gali būti pusę metų, gali būti ir metus, jeigu tas pasirodys naudinga Anglijai. Ilgam tyrinėjimui jo pasiteisinimas būtų toks: "čekų klausimas yra tukstančio metų se-

numo, tai ar jūs norit, kad as jį išriščiau į keletą savaičių?"

Tačiau yra manoma, kad Runcimanas savo darbą gal pabaigsiąs apie rugsėjo pabaigą. Hitleris dabar ruošiasi prie savo nacių partijos kongreso, kurs bus Nuremberge rugsėjo 5 dieną ir tęsis visą savaitę. Kuomet Hitleris pabaigs savo kongresą, tuomet ir Runcimanas veikiausia bus prisirengęs grįžti Londonan ir išduoti savo raportą ką atlikęs.

Amerika

Corriganas

Pereitą savaitę sugryžo Amerikon tas airys mekanikas Douglas Corrigan, kurs "per klaidą" senu aeroplanu nuskrido į Airiją vietoj Californijos. Šį sykį jo vardas jau didelėmis raidėmis buvo išrašytas visuose dienraščiuose. New Yorkas ir Brooklynas jį pasitiko linksmai ir triukšmingai kaipo šposininką karžygi.

Nominacijos

Pereitą savaitę keliose valstijose buvo nominacijos. Tik-tai demokratų partijos nominacijos atkreipė į save visų dėmesį. Niekas nepaisė republikonų nominacijų.

Iš demokratų nominacijų buvo norėta pamatyti, kaip žmonės teberemia Rooseveltą. Bet visos demokratų frakcijos skelbėsi, kad jos yra 100 procentų už Rooseveltą, taigi kuri iš jų laimėjo, nebuvo skirtumo.

Vien tik Kentucky valstijoje buvo indomu, kas laimės ar senatorius Barkley ar gubernatorius Chandler. Nors jie abu du yra Roosevelto šalininkai ir draugai, bet Rooseveltas buvo išsireiškęs, kad jis geriau norėtų, kad Barkley būtų nominuotas, kaipo daugiau patyręs. Na, ir pirmadieny pasirodė, kad Barkley laimėjo.

Missouri valstijoje tapo nominuotas senatorius Bennet C. Clark, ėjęs kartu su "boso" Pendergasto mašina.

Virginijoje nominuotai kongresan H. W. Smith ir C. W. Darden, kurie sakė, kad Washington "vaduosis savo protu."

West Virginijoje šeši naujos dalybos kongresmanai tapo vėl nominuoti.

Kansas valstijoje vėl nominuotas senatorius George McGill. Šią savaitę nominacijos Arkansas, Nebraska, Ohio ir Idaho valstijose.

Ispanija

Lojalistų ofensivas eina tolyn

150 bombnešių lėktuvų negalėjo sustabdyti lojalistų ofensivo Ebro upės fronte. Patvindymas tos upės atidarant potvynių apkasus irgi nieko negelbėjo sukilėliams. Generalas Franco buvo pri-niektas kuoskubiausia siųsti savo kariuomenę iš pietinio į šiaurinį frontą. Šiam lojalistų pasisekimui daug padėjo užsienio liuosnorių šešios naršiasios kolonos, kurioms vadovauja generalas Vicente Ró-jos. Lojalistai pasiekė Gandejos ir ten savaitės pabaigoj tebejo smarkūs mušiai. Į vakarų žiemius lojalistai

sudarė kitą užpuolimo liniją. Čia generolo Miajos komandoje jie pasiekė Albarakos miestelio, nuo kurio jau nebetoli Teruelis. Nuo Teruelio buvo prasidėjęs tas "didysis" generolo Franco ofensivas, kurs turėjo sutriuškinti lojalistus.

Lojalistų pradėtas pasekmingas ofensivas fašistams ir diktatoriams duoda daug galvosuko, o demokratijos šalininkams džiaugsmo.

Aragono fronte žuvo jaunas lietuvis poetas

Iš "Lietuvos Žinių" sužinome, kad Ispanijos kare Aragono fronte kovo 29 dieną žuvo jaunas lietuvis vardu Jul-mis (Julius Misiukevičius), kelių Lietuvos laikraščių, jų tarpe ir "Lietuvos Žinių" bendradarbis. Julmis buvo ne tik žurnalistas. Jis buvo poetas ir rašytojas. Aragono apkasuose jis parašė eiles "Tėviškei, mylimai ir motinai". Jau tas vienas eilėraštis, sako "L. Z.", rodo, kad Julmis buvo širdies žmogus, kiek panašus į Julij Janonį. Ispanijos laisvės kovos ne vienai tautai atėmė ne vieną gabų tautietį ir talentą. Ir mes lietuviai ant to aukuro sudėjome savo auką. Tebu-na pagarbos vertas jo atminimas."

Portugalija

Angola — jos kolonija

Portugalija turi vieną koloniją Afrikoj, labai mažutę koloniją — Angola. 60,000 baltųjų kolonistų ten šiaip taip verčiasi, baisesiausia išnaudodami tris milijonus vietinių juodveidžių. Išbadėję žmonės senai šaukėsi pašalpos ir pagelbos, bet šykštus Portugalijos ministris Dr. Salazar nenorėjo girdėt jokių maldavimų. Kuomet paskutinis Angolos gubernatorius vėl paprašė pašalpos žmonėms, Dr. Salazar pasiuntė jį ištrėmiman. Bet pereitą savaitę atsitiko netikėtas dalykas. Angolon atvažiavo pats Dr. Salazar kartu su Portugalijos prezidentu Carmona ir atvežė septynius milijonus dolerių pašalpos. Dalykas tame Jiedu išgirdo, kad Anglija ketina atiduoti Angolą Vokietijai. Be to Angoloj yra ir vokiečių kolonistų. Jie pradėjo separatistinį judėjimą, reikalaudami, kad dalis Angolos būtų atiduota naciams. Todėl Dr. Salazar su prezidentu pasirodė čia parodyti, kad Portugalija tebėra jų ponis ir ketina tokia pasilikti.

Graikija

Nepavykęs maistas

Kretos saloje 400 kaimiečių, kuriems vadovavo Mitsotakis, Venizelos giminaitis užpuolė Caneos miesto viršininkus lo-vose, jiems bemiegant, ir pavėmė miesto valdžią į savo rankas. Bet prabudusi kariuomenė jiems nepasidavė. Todėl iš Athenų neužilgo atskrido aeroplanai ir atspalukė karo laivai. Po to maistas greit pasibaigė. Vieni maistininkai pasidavė, kiti pabėgo į kalnus. Graikijos diktatorius Metaxas iš to turėjo progos pasiskelbti "premieru visam gyvenimui."

Svarbiu Amerikos Lietuviams Tautybės ir Ištūtėjimo Klausimų

Ar Galimas Lietuviškumas be Lietuviu Kalbos?

LIETUVOJ kai kas pradėjo klausiti: Kodel Amerikos lietuvių laikraščiai įveda anglišką „jaunimo“ skyrius?

Kodel net angliški lietuvių laikraščiai pasirodė?

Ar tai nėra ištūtėjimo ženklas?

Ar gali būti, kad jaunieji lietuviai, angliškai kalbėdami ir rašydami, pasilikyt bent „dvasioje“ lietuviams?

Ar gali tie lietuviai pasisemti lietuviškumo, atlinkydami Lietuvą, jeigu Lietuvoj jiems sunku bus susikalbėti?

Ar nereikėtų Lietuvos jaunimui daugiau mokintis anglų kalbos, kad bent galėtų susikalbėti su svečiais iš Amerikos, kurie lietuviškai nemoka?

Gal Lietuvoj sunkiau rasti bent kiek aiškesnį atsakymą šiems klausimams.

Ne lengva ir mums. Tik kai-ką mes galime geriau žinoti apie save ir savo jaunimą, negu tai yra žinoma Lietuvoj. Čia taipgi mes esame geriau susipažinę su „ištūtėjimo“ apraiškoms Amerikoje ne tik tarp mūsų pačių, bet ir tarp kitų tautų žmonių.

Paviršium žiūrint, visų tautų „ištūtėjimas“ Amerikoje yra neišvengiamas, jeigu vien savo gimtosios kalbos nebemokėjimas reiskia ištūtėjimą. Amerika yra vadinama tautų tarpinio puodu. Nors visi čia turi pilną teisę kalbėti savo gimtąja kalba, bet anglų kalba skverbte skverbiasi į visų žmonių lopus.

Pradžioj tik kaikurie angliški žodžiai susimaišo su kitos kalbos žodžiais, paskui išsisi angliški sakiniai kaitaliojasi su kitos kalbos sakiniais. Visų imigrantų kalba pasidarė labai keista — pusiau imigrantiška, pusiau angliška — dažnai su imigrantiškomis galūnėmis ar prefiksais.

Bet praėina 20 ar 30 metų. Imigrantai susilaukia vaikų, kurie pradeda eiti į pradinės mokyklas. Čia imigrantų kalba umai pasikeičia. Jie pradeda jau dviem kalbom kalbėti: angliškai ir imigrantiška (reiskia: lietuviškai, lenkiškai, vokiškai ir tt.). Jų angliškoji kalba visuomet palieka labai šlubą, ištarmė svetimtautiška, bet susikalbėtina. Jų imigrantiškoji kalba nebeina blogyn, bet anaipol, pasitaiso. Jie pradeda išmesti kaikurias angliškąs svetimības iš savo kalbos, o vietoj jų susiranda tinkamus gimtosios kalbos žodžius. Jų vaikai iš dalies priverčia juos taip savo kalbą „apvalyti“.

„Tas žodis angliškąs“, jie sako, „o kaip tas bus lietuviškai, lenkiškai, vokiškai ar itališkai?“

Labai didelis nuostimis imigrantų vaikų gali susikalbėti dviem kalbom. Žinoma, jie beveik visuomet daug geriau kalba anglų kalba, negu savo tėvų kalba. Gal šiek tiek geresnė tėvų kalbos vartosena buna pas tuos vaikus, kurie esti lauk Romos katalikų įvairių tautų parapijines mokyklas. Bet toli gražu ne pas visus tokius vaikus ir ne visose vietose. Iš kitos pusės, tėvų kalbos mokėjimas pas parapijinių mokyklų vaikus nesiriša su tėvų tautybe, bet su jų religija.

Kiek toki pastebėti, užvis geriausia savo tėvų kalbą vartoja tie vaikai, kurie esti išaugę toli nuo didelių miestų. Pažinau keletą lietuvių fermerių sunų ir dukterų. Jie jau buvo baigę Amerikos vidurines mokyklas, kur nei žodžio lietuviškai negirdėjo. Bet jie ir išrodė ir kalbėjo lietuviškai ly-

giai taip, kaip Lietuvos kaimo pusberniai ar pusmergės. Jokiu budu niekas nebutų galėjęs patikėti, kad jie buvo gimę ir augę Amerikoje ir jokioj mokykloj nesimokinę lietuviškai. Jų lietuviškoj kalboj, nei žodyne nei sintaksy, negalima buvo rasti nei krislo angliškumo. Jų išvaizda buvo kaimiška. Vienas jų tikrais lietuviškais skrebučiais apsvilkęs atvažiavo universitetan inžinierijos mokintis.

Daugelyje Amerikos mažų miesteliu imigrantų kalba jų vaikuose pasilaiko daug geriau, negu didžiųjų miestų imigrantų vaikuose, nežiurint ar ten ir čia butų ar nebutų parapijinės mokyklos.

Tas leidžia manyti, kad kalbos pasilaikymas vaikuose tiesioginiai priklauso nuo aplinkumos, bet ne nuo mokyklos. Kur mažiau yra progos angliškai kalbėtis, negu lietuviškai, ten vaikai geriau, o todėl ir noriau kalba lietuviškai.

Man žinomi yra keli pavyzdžiai, kur dideliuose miestuose karšti patriotai tėvai išmokinę savo vaikus iš pat mažens kuopukiausiai lietuviškai kalbėti ir rašyti. Bet dabar tie vaikai yra išaugę ir lietuviškai mažai tekalba, nors kalbos neužmiršo. Kodel? Tik todėl, kad jų visi to pačio amžiaus pažystami ir draugai lietuviai daug menkia už juos lietuviškai kalba, ir jiems nesmagu su jais lietuviškai kalbėtis. Kad jie kalbasi tarp savęs angliškai, visai kas kita. Jie jaučiasi lygus, bent kalbos žvilgsniu, ne prastesni už vieni kitus.

Tai tokie patriotingų lietuvių vaikai daugiausia ir pradėjo tuos angliškų skyrius mūsų laikraščiuose, o taipgi ir angliškų žurnalus. Išėina lyg paradoksas: jie rašo angliškai todėl, kad geriau moka lietuviškai už kitus. Bet jeigu jie rašytų lietuviškai, tai tie kiti jų neskaitytų. Anglų kalboj jie geriaus jiems gali perduoti savo lietuviškumą.

Taigi čia jau susiduriame su klausimu, ar galimas yra lietuviškumas be lietuvių kalbos, ir koks jis tuomet butų.

Kad šį klausimą plačiau supratus ir teisingiau atsakius, aš turiu truputį į šalį pasukti ir trumpai pagvilidentį klausimą, ar kalba yra svarbiausias ar vienatinis tautybės atžymis, o taipgi tautybės klausimą apskritai.

AIRIAI yra mums pavyzdys tautybės, kuri nebutų savo kalbos. Jie šiandien ir savo valstybę turi, bet savo kalbos atgaivinti neįstengia ir mažai tebando. Jie kalba angliškai su savotišku akcentu, iš kurio anglas tuojau gali pažinti airį, nors skirtumas tarp vešų ir airių tarmės yra mažesnis, negu tarp kupiškėnų ir žemaičių. Amerikoje airiai taip pat yra lengvai atskiriam, nors čia jų airiškas akcentas žymiai suamerikonėjęs. Literaturoj nei akcento negali buti, o vienok airių autoriai (žinoma, toli ne visi) skiriasi savo airišku budu ir net stiliu nuo anglų ir amerikiečių autorių.

Kokiegi veiksniai sudaro airių tautybę? Niekas šiandien negali sakyti, kad airiai nebutų tautybės ar tauta. Jų savo „tautiškojo pajautimas“ yra labai ryškus.

Matomai, yra keletas veiksnių jų tautybei sudaryti, nors nei vienas neišrodo griežtas. Jų budas. Taip. Bet argi jie jau taip labai skiriasi nuo kitų? Jų angliška tarmė. Tai

mažmojis. Jų prietariai — gana žymus veiksnys. Jų Sv. Patrikas ir stebuklingas akmuo — religinis veiksnys, ne esminis tautybei, bet savo pagonišku turiniu palaikęs tautybės tradiciją. Bendra kilmė, bendras ilgas gyvenimas vienoj saloj — su gilia įspauda žmonių sąmonėj, kad jie yra vienos šeimos žmonės. Šis veiksnys, sąryšyje su visur įsipynusia pagonybės atminčia, yra neabejotinai svarbiausias, nors iš pirmos pažiuros lyg ir neapčiuopiamas.

Taigi, airių pavyzdį panagrinę, galėtume pasakyti, kad ne kalba, ne tarmė, ne žmonių budas ir ne bendra kilmė, bet bendros kilmės sąmonė arba tradicijinė atmintis žmonėse sudaro pagrindinį tautybės ryškumo veiksnį. Tai sąmonė nei apčiuopiamai išsireikšti pagonybės prietarų tradicija labai daug padeda.

Kita tokia tauta, ir tai daug aštriau „tautiška“ tauta negu airiai, yra žydai. Jie taip pat kaip airiai savo kalbos nebeturi. „Jų“ senovės kalbą tik jų rabiniai temoka. Jų žargonas yra sudaryta vokiečių kalba su daugeliu vietinių tarmių. Jų žargoniška literatūra pasidarė svarbus veiksnys jų tautybei palaikyti, bet tik ant tiek, ant kiek jį atsispindi bendros žydiškos kilmės tradicija. Pas žydus jų pagonybė, su jos tipiški pagonišku „Dievu“, „Jehova“, kurs esąs padaręs su žydais sutartį, kad jis prieš juos paklūpdysis visąs žmonių gentis, o kitas visiška išnaikinsias, yra didžiausias tautybės nustatymo ir palaikymo veiksnys.

Pas airius pagonybės tradicija nėra svarbiausias veiksnys. Bendros kilmės gyva žmonių sąmonė yra svarbesnė. Bet pas žydus pagonybė yra viškas, nes jį ir bendros kilmės sąmonė apima ir palaiko tikėjimą, kad žydai yra išrinktoji tauta.

KALBA, kaip bendros kilmės gyvas priminimas, be abejonės, daug reiskia. Ir žydams ir airiams daug reiskia atmintis, kad jie turėjo savo kalbą, ir žinojimas, kad norėdami jie ir šiandien gali savo kalbos išmokyti. Airių tautybės palaikymui keltiškos kalbos atgaivinimas butų didelis veiksnys, bet žydams jų hebrajiška ar aramejiška kalba jau beveik visai nebereikalinga tam tikslui. Jie ir taip yra bene per daug tautiški.

Airių tautiškas, nors be savo kalbos, yra ne mažiau ryškus kaip kitų Europos buvusių „barbarų“.

Kaip kitose Europos tautose, taip ir airiuose, griežta „tautiškoj“ žymiai sušvelnino nepasakysiu „civilizacija“, nes tai per daug nevedėtas vardas duodamas nebežinoma kam, bet pagonybės apmirsimas, tautų bendradarbiavimas ir įsigijimas visuotinio Dievo sąvokos, visai priešingos žydų vienpusiško Dievo sąvokai.

Tiesa; visuotinio, visų žmonių to pačio Dievo sąvoka per daugelį amžių tyčia ir netyčia buvo painiojama taip, kad įvairių tautų žmonės jos nesuprastų, bet krikščionybė, nors maišydama visuotinąjį Dievą su grynai žydiškuoju, negalėjo visuotinio Dievo visiškai paslėpti ir jo iššizadėti. Krikščionybė tiek čia pasitaravo, kad išmokinę visų tautų žmones vartoti vieną prakinį maldą: „Tėve mūsų.“ Ta maldą, kad ir automatiškai kartojama, per daugelį metų negalėjo neiškviesti visoms Europos tau-

toms to pačio supratimo apie Dievą, kaip visų tautų, visų žmonių Tėvą. „Buk valia Tavo, kaip danguj taip ir ant žemės“, — ne Jeruzalime, ne Palestinoj, ne Galilejoj, ne Judejoj, bet ant visos žemės — ta pati valia visiems šios žemės žmonėms.

Paskutiniai laikais visuotinio Dievo sąvokos pagelbon atėjo išbulėjęs žmogaus protas ir jo išvystytas mokslas. Vietoj vienu skirtumų mes pradėjom manyti panašumus tarp žmonių; beveik atsteigėm bendrą visų indo-europiečių prkalbę; pastebėjom, jei ne pilnai suradom, priežastis skirtučia, yra neabejotinai svarbiausias, nors iš pirmos pažiuros lyg ir neapčiuopiamas.

Taigi, airių pavyzdį panagrinę, galėtume pasakyti, kad ne kalba, ne tarmė, ne žmonių budas ir ne bendra kilmė, bet bendros kilmės sąmonė arba tradicijinė atmintis žmonėse sudaro pagrindinį tautybės ryškumo veiksnį. Tai sąmonė nei apčiuopiamai išsireikšti pagonybės prietarų tradicija labai daug padeda.

Kita tokia tauta, ir tai daug aštriau „tautiška“ tauta negu airiai, yra žydai. Jie taip pat kaip airiai savo kalbos nebeturi. „Jų“ senovės kalbą tik jų rabiniai temoka. Jų žargonas yra sudaryta vokiečių kalba su daugeliu vietinių tarmių. Jų žargoniška literatūra pasidarė svarbus veiksnys jų tautybei palaikyti, bet tik ant tiek, ant kiek jį atsispindi bendros žydiškos kilmės tradicija. Pas žydus jų pagonybė, su jos tipiški pagonišku „Dievu“, „Jehova“, kurs esąs padaręs su žydais sutartį, kad jis prieš juos paklūpdysis visąs žmonių gentis, o kitas visiška išnaikinsias, yra didžiausias tautybės nustatymo ir palaikymo veiksnys.

Pas airius pagonybės tradicija nėra svarbiausias veiksnys. Bendros kilmės gyva žmonių sąmonė yra svarbesnė. Bet pas žydus pagonybė yra viškas, nes jį ir bendros kilmės sąmonė apima ir palaiko tikėjimą, kad žydai yra išrinktoji tauta.

KALBA, kaip bendros kilmės gyvas priminimas, be abejonės, daug reiskia. Ir žydams ir airiams daug reiskia atmintis, kad jie turėjo savo kalbą, ir žinojimas, kad norėdami jie ir šiandien gali savo kalbos išmokyti. Airių tautybės palaikymui keltiškos kalbos atgaivinimas butų didelis veiksnys, bet žydams jų hebrajiška ar aramejiška kalba jau beveik visai nebereikalinga tam tikslui. Jie ir taip yra bene per daug tautiški.

Airių tautiškas, nors be savo kalbos, yra ne mažiau ryškus kaip kitų Europos buvusių „barbarų“.

Kaip kitose Europos tautose, taip ir airiuose, griežta „tautiškoj“ žymiai sušvelnino nepasakysiu „civilizacija“, nes tai per daug nevedėtas vardas duodamas nebežinoma kam, bet pagonybės apmirsimas, tautų bendradarbiavimas ir įsigijimas visuotinio Dievo sąvokos, visai priešingos žydų vienpusiško Dievo sąvokai.

Tiesa; visuotinio, visų žmonių to pačio Dievo sąvoka per daugelį amžių tyčia ir netyčia buvo painiojama taip, kad įvairių tautų žmonės jos nesuprastų, bet krikščionybė, nors maišydama visuotinąjį Dievą su grynai žydiškuoju, negalėjo visuotinio Dievo visiškai paslėpti ir jo iššizadėti. Krikščionybė tiek čia pasitaravo, kad išmokinę visų tautų žmones vartoti vieną prakinį maldą: „Tėve mūsų.“ Ta maldą, kad ir automatiškai kartojama, per daugelį metų negalėjo neiškviesti visoms Europos tau-

tomis to pačio supratimo apie Dievą, kaip visų tautų, visų žmonių Tėvą. „Buk valia Tavo, kaip danguj taip ir ant žemės“, — ne Jeruzalime, ne Palestinoj, ne Galilejoj, ne Judejoj, bet ant visos žemės — ta pati valia visiems šios žemės žmonėms.

Paskutiniai laikais visuotinio Dievo sąvokos pagelbon atėjo išbulėjęs žmogaus protas ir jo išvystytas mokslas. Vietoj vienu skirtumų mes pradėjom manyti panašumus tarp žmonių; beveik atsteigėm bendrą visų indo-europiečių prkalbę; pastebėjom, jei ne pilnai suradom, priežastis skirtučia, yra neabejotinai svarbiausias, nors iš pirmos pažiuros lyg ir neapčiuopiamas.

Taigi, airių pavyzdį panagrinę, galėtume pasakyti, kad ne kalba, ne tarmė, ne žmonių budas ir ne bendra kilmė, bet bendros kilmės sąmonė arba tradicijinė atmintis žmonėse sudaro pagrindinį tautybės ryškumo veiksnį. Tai sąmonė nei apčiuopiamai išsireikšti pagonybės prietarų tradicija labai daug padeda.

Kita tokia tauta, ir tai daug aštriau „tautiška“ tauta negu airiai, yra žydai. Jie taip pat kaip airiai savo kalbos nebeturi. „Jų“ senovės kalbą tik jų rabiniai temoka. Jų žargonas yra sudaryta vokiečių kalba su daugeliu vietinių tarmių. Jų žargoniška literatūra pasidarė svarbus veiksnys jų tautybei palaikyti, bet tik ant tiek, ant kiek jį atsispindi bendros žydiškos kilmės tradicija. Pas žydus jų pagonybė, su jos tipiški pagonišku „Dievu“, „Jehova“, kurs esąs padaręs su žydais sutartį, kad jis prieš juos paklūpdysis visąs žmonių gentis, o kitas visiška išnaikinsias, yra didžiausias tautybės nustatymo ir palaikymo veiksnys.

Pas airius pagonybės tradicija nėra svarbiausias veiksnys. Bendros kilmės gyva žmonių sąmonė yra svarbesnė. Bet pas žydus pagonybė yra viškas, nes jį ir bendros kilmės sąmonė apima ir palaiko tikėjimą, kad žydai yra išrinktoji tauta.

KALBA, kaip bendros kilmės gyvas priminimas, be abejonės, daug reiskia. Ir žydams ir airiams daug reiskia atmintis, kad jie turėjo savo kalbą, ir žinojimas, kad norėdami jie ir šiandien gali savo kalbos išmokyti. Airių tautybės palaikymui keltiškos kalbos atgaivinimas butų didelis veiksnys, bet žydams jų hebrajiška ar aramejiška kalba jau beveik visai nebereikalinga tam tikslui. Jie ir taip yra bene per daug tautiški.

Airių tautiškas, nors be savo kalbos, yra ne mažiau ryškus kaip kitų Europos buvusių „barbarų“.

Kaip kitose Europos tautose, taip ir airiuose, griežta „tautiškoj“ žymiai sušvelnino nepasakysiu „civilizacija“, nes tai per daug nevedėtas vardas duodamas nebežinoma kam, bet pagonybės apmirsimas, tautų bendradarbiavimas ir įsigijimas visuotinio Dievo sąvokos, visai priešingos žydų vienpusiško Dievo sąvokai.

Tiesa; visuotinio, visų žmonių to pačio Dievo sąvoka per daugelį amžių tyčia ir netyčia buvo painiojama taip, kad įvairių tautų žmonės jos nesuprastų, bet krikščionybė, nors maišydama visuotinąjį Dievą su grynai žydiškuoju, negalėjo visuotinio Dievo visiškai paslėpti ir jo iššizadėti. Krikščionybė tiek čia pasitaravo, kad išmokinę visų tautų žmones vartoti vieną prakinį maldą: „Tėve mūsų.“ Ta maldą, kad ir automatiškai kartojama, per daugelį metų negalėjo neiškviesti visoms Europos tau-

tomis to pačio supratimo apie Dievą, kaip visų tautų, visų žmonių Tėvą. „Buk valia Tavo, kaip danguj taip ir ant žemės“, — ne Jeruzalime, ne Palestinoj, ne Galilejoj, ne Judejoj, bet ant visos žemės — ta pati valia visiems šios žemės žmonėms.

Paskutiniai laikais visuotinio Dievo sąvokos pagelbon atėjo išbulėjęs žmogaus protas ir jo išvystytas mokslas. Vietoj vienu skirtumų mes pradėjom manyti panašumus tarp žmonių; beveik atsteigėm bendrą visų indo-europiečių prkalbę; pastebėjom, jei ne pilnai suradom, priežastis skirtučia, yra neabejotinai svarbiausias, nors iš pirmos pažiuros lyg ir neapčiuopiamas.

Taigi, airių pavyzdį panagrinę, galėtume pasakyti, kad ne kalba, ne tarmė, ne žmonių budas ir ne bendra kilmė, bet bendros kilmės sąmonė arba tradicijinė atmintis žmonėse sudaro pagrindinį tautybės ryškumo veiksnį. Tai sąmonė nei apčiuopiamai išsireikšti pagonybės prietarų tradicija labai daug padeda.

Kita tokia tauta, ir tai daug aštriau „tautiška“ tauta negu airiai, yra žydai. Jie taip pat kaip airiai savo kalbos nebeturi. „Jų“ senovės kalbą tik jų rabiniai temoka. Jų žargonas yra sudaryta vokiečių kalba su daugeliu vietinių tarmių. Jų žargoniška literatūra pasidarė svarbus veiksnys jų tautybei palaikyti, bet tik ant tiek, ant kiek jį atsispindi bendros žydiškos kilmės tradicija. Pas žydus jų pagonybė, su jos tipiški pagonišku „Dievu“, „Jehova“, kurs esąs padaręs su žydais sutartį, kad jis prieš juos paklūpdysis visąs žmonių gentis, o kitas visiška išnaikinsias, yra didžiausias tautybės nustatymo ir palaikymo veiksnys.

Pas airius pagonybės tradicija nėra svarbiausias veiksnys. Bendros kilmės gyva žmonių sąmonė yra svarbesnė. Bet pas žydus pagonybė yra viškas, nes jį ir bendros kilmės sąmonė apima ir palaiko tikėjimą, kad žydai yra išrinktoji tauta.

KALBA, kaip bendros kilmės gyvas priminimas, be abejonės, daug reiskia. Ir žydams ir airiams daug reiskia atmintis, kad jie turėjo savo kalbą, ir žinojimas, kad norėdami jie ir šiandien gali savo kalbos išmokyti. Airių tautybės palaikymui keltiškos kalbos atgaivinimas butų didelis veiksnys, bet žydams jų hebrajiška ar aramejiška kalba jau beveik visai nebereikalinga tam tikslui. Jie ir taip yra bene per daug tautiški.

Airių tautiškas, nors be savo kalbos, yra ne mažiau ryškus kaip kitų Europos buvusių „barbarų“.

Kaip kitose Europos tautose, taip ir airiuose, griežta „tautiškoj“ žymiai sušvelnino nepasakysiu „civilizacija“, nes tai per daug nevedėtas vardas duodamas nebežinoma kam, bet pagonybės apmirsimas, tautų bendradarbiavimas ir įsigijimas visuotinio Dievo sąvokos, visai priešingos žydų vienpusiško Dievo sąvokai.

Tiesa; visuotinio, visų žmonių to pačio Dievo sąvoka per daugelį amžių tyčia ir netyčia buvo painiojama taip, kad įvairių tautų žmonės jos nesuprastų, bet krikščionybė, nors maišydama visuotinąjį Dievą su grynai žydiškuoju, negalėjo visuotinio Dievo visiškai paslėpti ir jo iššizadėti. Krikščionybė tiek čia pasitaravo, kad išmokinę visų tautų žmones vartoti vieną prakinį maldą: „Tėve mūsų.“ Ta maldą, kad ir automatiškai kartojama, per daugelį metų negalėjo neiškviesti visoms Europos tau-

tomis to pačio supratimo apie Dievą, kaip visų tautų, visų žmonių Tėvą. „Buk valia Tavo, kaip danguj taip ir ant žemės“, — ne Jeruzalime, ne Palestinoj, ne Galilejoj, ne Judejoj, bet ant visos žemės — ta pati valia visiems šios žemės žmonėms.

vias. Kaip bus su jų vaikais? Čia reikia iškelti aiškėn letą dalykų apie Ameriką.

AMERIKA nėra šalis, kuri „ryja“ tautybes, nežiurint į visas amerikiečių paslangas „amerikonizuoti“ ateivius. Anglų kalba nėra čia „amerikoniškos“ tautos kalba, bet bendrinė ateivių kalba ir valstybės kalba. Senieji amerikiečiai — yankiai — yra didžiųjų angli, bet tarp jų yra ir holandų ir vokiečių ir net žydų. Jie visi labai gerai atsimeina, kuoj jų protaviai buvę. Prezidentas Rooseveltas visai nesigėdi, kad jis yra „dočmanas“ (holandas), bet tuo greičiau didžiujas. Tik ateiviams yra įkalbama, kad visi senieji amerikiečiai, yankiai arba buvusieji konfederatai, yra tik tai amerikiečiai ir niekas kitas. Taip yra mokinami ir vaikai mokyklose, bet išaugę jie turi daug progų patirti, kad ne visai taip yra.

Sakoma, kad žmonėse stiprėja tautiškojo pasijautimas, jeigu žmonės už jų tautiškoj yra persekiojami. Tas gal dažnai taip buna, bet ne visuomet. Persekiojimas kaikada atsiekia savo tikslo. Musų prusai išnyko ne todėl, kad vokiečiai butų juos mylėję ar glostę. Tati teisinga bus pasakyti, kad tautiškojo toleravimas, kokį matome Amerikoje, nereiskia, kad juo tautiškojo pasijautimas tautų užmigdomas. Vėlesnioj, paskutinij 60 metų imigracija, nors susilaukusi jau trečios kartos, visai dar neužmiršo savo tautinių kilmių. Gerokas jos nuostimis jų niekad neužmirš.

Vėlesnei imigracijai ir jos jau Amerikoje gimusiems vaikams vienok tenka ir su engliniais, nei persekiojimu, susidurti. Kaikurių tautų imigrantai, pavyzdžiui meksikiečiai ir italai, jau senai ant savo kailio patyrė amerikiečių nepalankumą jiems, — ne, tiesiog brutališkiausią žiaurumą. Dakotose ir kitose vakarinėse valstijose meksikiečių ir italų „likvidavimas“ pusę šimto metų atgal buvo ne ką švelnesnis už dabartinių laikų bolševikišką likvidaciją Ukrainoj. Vėliau Ku-Klux-Klano tamsi darbuotė buvo atkreipta prieš išeiviją, ypač prieš žydus ir katalikus. Po Didžiojo Karo senųjų amerikiečių viešoji visuomenė labai aštriai nusistatė prieš imigraciją, kaip potencialę taip ir čia jau esančią imigraciją. Buvo rimtai reikalaujama, kad bent trys ar penki milijonai ateivių butų išguiti iš Amerikos. Labai „rimti“ profesoriai pradėjo rašyti žurnalus straipsnius, įrodančius, kad ateiviai Amerikoje visviena turį žuti, kad jie netinka „aukštai kultūriniam“ Amerikos gyvenimui, kad jie negali prie jo prisitaikyti, kad jiems patiems butų geriau, jeigu jie tuoj išsidadintų į kokį nors „žemesnės kultūros“ kraštą, na, pavyzdžiui, į Meksiką ar Braziliją. Aštriausio nusistatymo prieš imigrantus „senieji“ amerikiečiai (nebe paramos iš kaikurių kapitalistų pusės) atsiekė kaip tik tuo laiku, kuomet pirmu syk buvo išrinktas į prezidentus Franklin Delano Rooseveltas. Jis sustabdė kylančią neapykantos bangą prieš imigrantus. Imigrantai su visais savo čiagimaisiais vaikais ta tiesiog gaivališka pajautė. Todel, kuomet Rooseveltas ėjo antram terminui į prezidentus, jis tapo išrinktas tikim imigrantų ir jų vaikų balsais. Senieji amerikiečiai didžiujoj balsavo prieš jį. Imigrantai, žinoma, nebuvo ir nėra susiorganizavę atsispyrimui politikoje prieš „senusius“ amerikiečius, bet tokia organizacija kaip C. I.

O. atstovauja tikim imigrantus.

AMERIKIEČIŲ autagonizmas visai imigracijai be tautų skirtumo veikia dvejopai: čia gimusius imigrantų vaikus: vieni iš jų nori paslėpti, kad jie yra imigrantų vaikai ir bėga nuo savo tėvų, kiti nemato reikalo tą slėpti ir eina su savo tėvais visame kame — remia ir Rooseveltą ir C. I. O., — o taipgi dalyvauja savo tautos kultūrinuose darbuose.

„Senųjų“ amerikiečių ir „naujųjų“ amerikiečių konfliktas dar tęsis ilgai. Nors tame nėra tiesioginio tautiškojo persekiojimo, bet tautiškojo persekiojimo, bet tautiškojo persekiojimo, bet tautiškojo persekiojimo.

Tie ateivių vaikai, kurie bando paslėpti savo kilmę ir bėga nuo savo tėvų, labai greit atsiduria visai nedraugingame pasaulyje. Jie greit patiria, kad jų mokėjimas gerai angliškai kalbėti nieko nereiskia, o kad jų imigrantiška kilmė nulemia viską ir uždaro jiems duris į visas geresnes vietas. Jie arba gryžta prie savo tėvų ir savo tautos, arba dingsta. Labai mažam jų nuostimui „pasiseka gyvenime“ — ir tai ne arti Washingtono miesto, bet kur nors toliau ir vakarus. Nepasisekėliai, jei negryžta prie savo tautos, dažnai išvirsta kriminalistais. Ne pačių imigrantų, bet jų vaikų yra daugiausia Amerikos kilejimuose. Tarp „garsųjų“ Amerikos žmogžudžių buvo Karpis ir keletas kitų Amerikoje gimusių lietuvių.

Iš šių imigrantų gyvenimo ruožų tinkamo įvertinimo manytina yra, kad Amerikoje bus dirvos tautiškojui pasilaikyti dar ilga laiką. Taigi ilgai dar gali pasilaikyti ir lietuviškumas. Bet kad ir kitaip butų ateity, šiandien mūsų čiagimui jaunimui didelėje didžiulioje nėra kitos išeities kaip tik buti su savo tėvais ir su savo tauta. Visoms imigrantų tautoms yra didelio reikalo kooperuoti ir laikytis išvieno politinėj ir ekonominėj kovoj už buvį.

SU mūsų vaikais mes ne turėsim daugiau bėdos negu turim. Daugumas jų yra tiesiog pačio Amerikos gyvenimo verčiami buti su savo tėvais ir su savo tauta. Ne mažiau kaip 90 nuostimčių jų gali šiaip taip ir geriau lietuviškai susikalbėti. Lietuvių kalba jiems dar yra aiškia lietuviškos apraška. Jos, tiesa, jau jie nebeismokins savo vaikų, bet įskiepys į juos šokią tokią — maždaug mitišką ar mistišką — pagarbą lietuvių kalbai. Musų vaikų vaikai jau tik prisimins, kad jie yra kilę iš tokių žmonių, kurie kalbėjo lietuviškai. Bet vien tik kalbos tradicija bus jiems persilpęs veiksnys bendros kilmės sąmonėj juose palaikyti. Jeigu su prisiminimu kalbos jie paveldėtų nuo savo tėvų dar kokį nors lietuviškų papročių, prietarų, „barbarizmų“, kokią nors sagą iš lietuvių dievų ir herojų gyvenimo, kokią nors legendą apie Lietuvos mižinkapius ar šventvietes, tas jau daugiau padėtų jų tautinės sąmonės paskatinimui ir palaikymui.

Pagonybė, kuomet ji yra atskirta nuo žiaurių tautiškoj vienpusiškų dievų garbinimo, įneša gavių srovę į kiekvieną tautiškoj. Savo pasisekimui ir katalikų bažnyčia yra prėjusi daugybę pagoniškoj legendų už savo, o taipgi toleruoja ir net paakstina daugelį nekaltų pagoniškoj prietarų. Ir Lietuvoj katalikų bažnyčia turi iš lietuvių pagonybės

tokių papročių, kokių niekur kitur nėra. Lietuvių kučios, sekminės, joninės ir velykos yra gražios savo pagonišku turiniu. Sv. Jurgis gali atstoti lietuviams Sv. Patriką, jeigu tik jo legenda butų daugiau išpopuliarinta. Lietuviai neturėjo savo tautiškoj šokių, bet eilę šokių surengė Mikas Petrauskas, pavadino juos tautiškais ir jie tapo tautiški. Prie Petrausko šokių jau pridėdama daugiau kaimiškoj šokių, kurie tapo tautiškais. Petrausko „Eglė — Zalčių Karalienė“ lietuvių tautiškojui yra svarbesnė už jo „Birutę“.

Šitie visi elementai turės didžiausios reikšmės tautybei palaikyti ypač tuo laiku, kuomet lietuvių kalba pasiliks tik amintis. Dabar yra laikas juos visus surinkti į kravą ir sukurti didžiųjų lietuvių tautos legendą. Ta legenda turi įsisunkti į mūsų vaikų sąmanę dabar.

Jeigu turėtume savo didelę literatūrą, butų gerai. Jeigu turėtume pasaulinio masto rašytojų ir mokslininkų, butų gerai. Bet iki to mes dar nešaugom.

Butų taip pat labai gerai, jeigu Amerikoje vietoj daugelio vaikų ir mergaičių mėginančių atsizymėti sportuose, susilauktume bent vieno lietuviu, kurs taptų žinomu Amerikos rašytoju. Toks rašytojas neabejotinai palaikytų lietuvių tautinę sąmonę mūsų ateinančiose kartose. Vienok tarp šių dienų mūsų jaunimo mes nematom užtekančios žvaigždės, kuri mums duotų tokią viltį. Visi per daug lengvai ima rašymo „amatą“.

PO viso to, kas čia pasakyta, rodo neturėtų likti abejonės, kad tolimesnėje ateityje, kuomet mes busim išmirę, kuomet mūsų vaikai tik su lazduotėmis pasiramstydami pavaikšios, lietuvių tautiškoji sąmonė šokiame ar tokiame pavydale dar gyvuos mūsų vaikų vaikuose. Apie dar tolesnę ateitį gal nebegalima taupia taikyti tvirtinti. Galima tačiau tikėti, kad ir tolimiausios mūsų gentkartės dar vis turės kokį nors lietuvišką „dvasios“ atspindį.

Bet atsiminkim — dar mes tebėsame gyvi ir mūsų vaikai — labai gyvi. Tarp savęs mes labai puikiai susikalbame ir lietuviškai ir angliškai. Ir kaip mes nekalbėtume ar nerašytume, mes vis pasiliksime lietuviškai ir angliškai. Ką gero ar didžio sukursim vienoj ar kitoj kalboj, ką tobulai atlikim savo organizacijų steigimė ir auginime, literaturoj ar mene, viskas vienodai tarnaus lietuviškos spindulio palaikymui kaip artimoj taip tolimoj ateity.

Tuoj sukaks 25-KI METAI kai lietuviai skaito NAUJIENAS

Dabokite Savo Sveikatą: ją Lengva Prarasti, Sunku Atgauti

Rašo DR. P. Z. ZALATORIS.

Iš ko galima pažinti tuberkulozę

Iš visų simptomų tuberkulozės ryškiausias ir pastoviausias yra tai praradimas svorio. Ligoniai, kurie yra menkos mitybos, nusilpę, sumenkę, išblyškę su blogai išsirutuliojusiais raumenimis ne labai tepameta svorį. Jie pameta apie 10 svarų to svorio, ką jie sverdavę sveikais budimais. O kiti ligoniai, kurie bėra geros mitybos, riebus, tvirti, raudoni su gerai išsirutuliojusiais raumenimis gali pamesti daug daugiau svorio, negu silpnesni. Tokie ligoniai neretai pameta nuo 5 iki 6 svarų ir daugiau į savaitę.

Ligai progresuojant, džiovininkai kai kada praranda nuo vieno trečdaliao iki dviejų penktų to svorio, ką jie sverdavę, kada sveikais buvo.

Sergančių ligonių tuberkuloze, temperatūra bėra labai įvairi. Ji dažniausiai pakyla po pietų ir stovi tokia iki rytui. O ryto metą temperatūra nukrinta iki normalės. Žinoma, pasitaiko ir tokių ligonių, kurių temperatūra aukštai iškyla ir stovi tokia per mėnesius arba ilgiau laiko. Tačiau, ji vėl, nors pamažu, bet nukrinta iki žemiau normalės. Po to periodo, kada liga žymiai pablogėja ir ligoniams įžengus į tą beviltišką padėtį temperatūra vėl pradeda kilti, iškyla gana aukštai ir bėra tokia net iki pat jų mirties.

Be to, tuberkulozės ligoniai skundžiasi, kad jie iš pradžių turi daug kosėti, o nieko neatkosti. Vėliau ligoniai pradeda daugiau kosėti ir atkosėja nemažai skreplių, kuriuose bėra randami Koch'o bacilai. Ligoniai bėra menkos mitybos, turi blogą apetitą, sumenkę, nusilpę, išblyškę su blogai išsirutuliojusiais raumenimis. Neretai nusiskundžia, kad jie turi spaudimą po krūtine bei kraujaplūdį. Mat džiovininkai, kurie serga lengva tuberkulozės forma, bėra linkę būti didesnis aukomis didelių kraujaplūdžių. O tie, kurie serga sunkiausiaja tuberkulozės forma, dažnai neturi jokių kraujavimų net iki pat mirties. Tų ligonių plaučius randama daug smulkių drėgnų karkalų ir šiukštų kvėpavimai. Džiovininkai dažnai naktimis prakaituoja šaltu prakaitu, kuris juos baisiai vargina.

Reintgenologijos reikšmė plaučių tuberkulozės suradimui yra jau senai žinoma ir dideliai įvertinama. Daugelio tyrinėtojų buvo įrodyta, kad ligoniams turintiems neigiamus kromiškus simptomus, o kartais net ir laboratoriniuose tyrimuose nieko nesuradus. Tokiems ligoniams nutraukus rentgeno nuotrauką bėra lengvai ir greitai surandama, kad tų ligonių plaučių viršūnės neretai randamos dėmės; jų hilusai dėmėti. Plaučių viršutinių dalyse iš šono matosi žymūs pritemimai ir patys jų piešinys gausiai drovžetas. Pagaliau galima pasakyti, kad kai kurie ankstybiniai susirgimai tuberkuloze bėra nepastebėti visokiomis kliniškoms metodams, o nutraukus rentgeno nuotrauką ir ištyrus jas galima tiksliai nustatyti gana ankstyvoje stadijoje plaučių ligą.

Dar nėra pilni plaučių tuberkulozės tyrimai bėra "Perqueto" reakcijos, kuri bėra daroma džiovininkams ir duoda teigiamus rezultatus. Taip jau bronchografija, kuri irgi daug pagelbsti suradymui tuberkulozės. Be to, rentgeno spinduliais persvietus ligonių plaučius galima matyti visų plaučių piešinys, hilusai infiltratai, kavernos bei diafragmos ekskursionsijos. Tas visas gelbsti surasti tuberkulozės pėdsakus.

Todėl pasirėmus laboratorijos duomenimis, rentgeno nuotraukomis, rentgeno spinduliams, Perqueto reakcijai bei branhografijai, kurie kreipia gydytojo dėmesį į tai, kad įgytomis žiniomis iš viršminėtų medicinos mokslo sričių galima gydytojui atlikti tikslią bėra pilną tuberkulozės diagnozę.

Aš keikiau saulės spindulius

KIEKVIENAS žinome, kad bėra saulės šviesos žmonių ir augalų gyvybė negali užsilaikyti šiame pasaulyje. Kokį laikraštį ar žurnalą tik nepaimsi, visur prirašyta apie saulės spindulius naudingumą žmonių sveikatai. Ne tik žmonių sveikatai, bet ir del visa to, kas auga ant žemės paviršiaus.

Bet apie saulės kenksmingumą visuomenė tai dar labai mažai žino.

Per daug metų aš buvau didelis entuziastas saulės spinduliuose maudytis. Kiekvienai progai pasitaičiau, visomet pasimaudydavau saulės spinduliuose ir visada pritariu obalsiniui: "Back to nature life" — atgal prie gamtiško gyvenimo. Bet praėjo liepos mėnesio karštomis dienomis aš labai nusivyliau ir, prisiekiau prieš saulę ir žemę, kad aš jau išsižadau tų savo senų idėjų ir to obalsio: aš daugiau saulės spinduliuose jau nesimaudyčiau, nes ta skaisčioji ir visų mylimoji saulutė butų mane bėra laiko į kapus nuvariusi. Žinoma, tuomet ir SLA. butų turėjęs bereikalingų išlaidų: butų reikėję peranksti išmokėti mano pomirtinė.

Nors aš ir pirmiau saulės spinduliuose buvau apie 15 valandų pusnuogis išbuvęs ir oda buvo gerokai parudus ir jau maniau, kad dabar galia imti tų spindulių kiek tik noriu, bet atsitiko visai priešingai. Dideliam lietuvi užėjus, pamačiau, kad stogas praktiškai praėjus lietuvi, užkaitino saulę. Aš, pasiėmęs reikalingos medžiagos, užsikubinau stoga taisyti. Kadangi buvo perkaršta, tai aš nusivilkau apatinius marškinius

ir tepiau stogą apie per 4 ar 5 valandas. Bedirbant, ant syk pajutau, kad akyse darosi tamsu, galva svaigsta. Pradėjau lipti nuo stogo. Kojos, rodosi, supančiotos. Šiaip-taip atėjau į valgomąjį kambarį. Mano moteris, pamačius savo "indijoną", išsigando. Ji tuojau ištepė mane vasaliniu. Kiek vėliau ir "picric" rugšties gavome. Bet niekas negelbėjo.

Reikėjo šauktis gydytojo pagelbos. Gydytojas, apžiūrėjęs, sako: "Jūs turite antro laipsnio nudegimą". Ir kokias kančias per savaitę iškentėjau! Negalėjau nei atsigulti, nei užmigti. Jaučiau, lyg kad aš bučiau tikrose pragaros liepsnose. Valgyti nesinori, protas atbukęs. Visi nervai sujūrę. O nugarkaulis lyg paralyžiaus butų užgautas.

Dabar aš keikiu saulę savo širdyje. Jeigu tas mano keiksmas išsilydytų, tai šiandien saulės visai nebūtų. Visi gyventume tamsoje.

Gal kuris iš gerbiamųjų daktarų, Sveikatos Skyriaus vedėjų, teiks "Tėvynėje" parašyti straipsnį apie pūdegimą saule ir nudegusiems patarti, kaip pirmąją pagelbą suteikti.

J. A. Kazlauskas.

Redaktorius turėjo panašų patyrimą, bet saulės nekeikia

BROLIO Kazlauskos patyrimas su saule primena "Tėvynės" redaktoriui, kad ir jis panašų patyrimą turėjo keletą metų atgal. Taip pat vos galo negavo. Atsitiko taip: vieną gražią saulėtą dieną redaktorius išėjosi Michigano ežero pakrantėje. Gulėjo ant smilčių pavėsyje, maudymos kostiumu apsirėngęs. Tik jo ilgos nuogos kojos buvo išsikūsiusios iš pavėsio į saulę. Redaktoriui visai į galvą neatėjo, kad jam ir kojas reikėtų pasaugoti nuo saulės. Na, ir už tą neapsižiūrėjimą teko baisiai nukentėti. Kejų odos nudegimas, nors skaudus, palyginti buvo mažozis. Pasirodė, kad gyslos "išdegė" ir liovėsi kontroliuoti kraujoplaukimą. Atsistojęs, kraujas bėra jokio beveik apstabdymo bėgte bėgo į kojas ir taip išpusdavo gyslas, kad rodėsi jos tuoj sprogs. Skausmas baisiausias. Tik parkritus ir išsitiesus ant žemės, sumažėdavo. Redaktoriui teko ropomis vaikščioti per tris savaites. Jeigu gyslos butų dar kiek daugiau išdegušios, mirtis butų buvęs neišvengiama.

Vienok redaktorius nekeikia saulės, tik savo neapsižiūrėjimą. Saulė turi bėra dvejopus spindulius. Vieni degina ir užmuša, o kiti gaivina. Odos parudimas atmuša deginančius spindulius. Tik gerokai parudavęs žmogus gali išbūti ant saulės keletą valandų ištiesai. Vienok, jeigu kokia nors jo kūno dalis nėra parudavęs, tai visvien bus blogai. Jeigu gerokai parudavęs žmogus pirmu syk laikys prieš saulę savo neparudavusį pilvą visą dieną, tai jis gali ugdegti iki aukščiausio laipsnio ir mirti. Norint pasinaudoti gaivinančiais saulės spinduliais, reikia parudavimą įsigyti laipsniškai: pirmą dieną buti ant saulės tik 15 minučių, antrą dieną 25 minutes, trečią 35 minutes, ketvirtą 50 minučių. Jeigu parudavimas nebėra didyn, reikia apsisotiti ir niekad nebandyti greitai paruduoti. Vietoj naturalio parudavimo galima apsiptoti rudomis mostimis, kad išrodytum beveik kaip nebras. Pavojinga yra palikti kokią nors kūno dalį neparudavusia ar mažai parudavusia. Tas gali kada nors pasidaryti mirties priežastim. Jau del to vieno žmogus turi ir paruduoti ir naudotis saulės spinduliais visiškai nuogas iš visų pusių. Bet ir tai reikia vengti tiesiai puolančių saulės spindulių tarp 11 ir 1 val. dieną. Daugiau apie tai gal mes išgirsime nuo mūsų daktarų.

Netinkamas maitinimas yra pirma problema

TARP 20 ir 30 nuošimčių vaikų, kurie lanko mokyklas Suvienytose Valstijose, yra netinkamai maitinami. Apie tai praneša Suvienyty Valstijų Sveikatos Biuras.

Netinkamas vaikų maitinimas nepaliečia bėra kurios ypatingos žmonių klesos ar rasės. Tai atsitinka visokiuose miestuose, namuose, klesėse ir rasėse. Netinkamas vaikų maitinimas yra kenksmingas: vaikai sumenksta, pasidaro nerupestingi, nerangūs, nekantūs ir greitai įerzinami. Be to, kenkia ir bendrai sveikatai: įvyksta užsikimšimai gerklėje, kas trukdo kvėpavimą, sugenda dantys, kas trukdo kramtytymą. Tokiu budu vaikai auga nenormališkai. Tik tuos trukumus prašalinus, vaikai gali normališkai augti.

Netinkamo maitinimo priežastys yra netinkamas valgis ar neprišaitikymas prie sveikatingumo dėsnių. Dažniausiai tai nutinka del nežinystės, bėdumo ar stokos išsilavinimo, taipgi tinkamos priežiūros. Klaidinga pazitura vaikščiojant, sėdint ar stovint, kas su laiko kuno sąnarių veikimą. Pastarieji prapratimai galima pataisyti kuno miklinimu. Bet tai reikia daryti atsargiai, nes kitaip gali but bėdinga.

Netinkamo maitinimo atsitikimai reikalingi medicališkos priežiūros. Sveikatos mokslo mokyklose gali žymiai nukreipti netinkamą maitinimą, nes per vaikus, mokyklose ir tėvai pasimoko.

Neseniai sveikatos departamentas turėjo parodą. Buvę įrengti du stalai. Prie vieno tų stalų buvo pastatyta apie 10 metų senumo vaizduojančius kudiukius lėlės. Pietų laikas. Norisi valgyti. Bet ant stalo nėra pieno, daržovių ir šviežių vaisių. Prie to stalo lėlės gražiai aprenktos, bet jų veidai bėra jokios spalvos, aksys niurios. Tai vaizdas blogo maitinimo. Prie kito stalo lėlės raudonos, sveikai išrodančios, linksmos, nes ant jų stalo matyti geras ir maistingas valgis.

Motinos ir mokytojos su vaikais kasdien stovėjo prie tų stalų ir rodė skirtumą tarp vaikų, kurie gerė pienu ir valgė tinkamą maistą ir tarp tų, kurie taip nedarė. Buvę gera pamoka, ką reikšia geras vaikų maitinimas. (Pasinaudojome FLIS rašiniu.)

Kada valgai, ko reikia pasisaugot

AMERIKA pilna "profesorių", kurie prisipyre mokina, ką žmogui reikia valgyti, o ko nevalgyti. Visi jie viens kitam prieštarauja. Visi gilai ir net fanatiškai įsitikine, kad jų "išradimai" ar prasimanymai geriaus. Visi remiasi neva "mokslu" ar kažnikieno kažinkur padarytais eksperimentais ant žiurkių, kačių bei šunų.

Jeigu žmogus norėtų valgyti sulyg tų "profesorių", tai arba nieko nebevalgytum arba valgytum viską. Ir taip ir kitaip butų negerai.

Nieko nevalgydamas, žinoma, į nieką pavirstum. O viską valgyti yra perdaug ir labai neišmintinga. Juk ir šuo visko nevalgo. Kaikada išrodo, kad šuo geriau pasirenka valgį negu žmogus. Tik ji nabaga labiau greit galima užnuodyti nuodais, kurių jis neužnuodžia.

Kaip šuniui, taip ir žmogui, reikėtų užnusti nuodus ir jų nevalgyti. Žmogus ne tik uosle, bet ir kitišėkai galėtų pažinti nuodus. (Ir tai nepažysta). Daugybė fabrikuotų taukų, uogų, saldainių, pajų, kėksų, yra

nuodingi arba kenksmingi. Bet žmonės to nežino, ne- užnuodžia, ir valgo. Balta duona yra padaryta iš nuodytų miltų. Bet žmonės ją valgo. Be abejo, tas jiems į sveikatą nebėra.

Visai nepaisant visokių kraštutinių profesorių teorijų, žmonėms pirmiausia reikia pasisaugoti nuodų. Jų daugiausia yra fabrikuotuose produktuose. Reikšia, nereikėtų valgyti nieko, kas yra ne namie kepta, virta ar rauginta.

Kenuose rūpūs valgiai dažnai turi ptomeino nuodų. Iš kenų galima bėra pavojaus valgyti tik skystus valgius, pavyzdžiui, zupę.

Niekad nereikia valgyti žalios kiaulienos arba mažai virtos kiaulienės. Nes kiaulienoj esti tokių vabaliukų, kurie įsigeria į žmogaus kūną kaip erkės, ir nuo jų nebėra tuomet jokios pagelbos. Jei kiauliena esti nors truputį rusva, jos negalima valgyti — nei žmogui, nei šuniui.

Iš mėšų geriausia yra jautiena, po jos eina avienu ir vištiena. Kiauliena blogiausia, nes žmogaus skilvini sunku su ja apsidirbti. Zuvis taip pat yra gera, bet nečirkinta, tik virta, arba labai gerai iškepta. Varlės yra neblogas valgis, jeigu jas kas mėgsta.

Pienas yra geriausias vaikams, nes nuo pieno jie gerai auga ir bėra sveiki ir gražūs. Ant pieno išaugintas vaikas gali išaugti net aukštesnis, negu vaikas, kurs auga bėra pieno. Neduoti vaikui kasdien pieno arba nepripatinti jo prie pieno, jeigu jis jo nemėgsta, yra tiesiog nusidėjimas. Suaugusiems pienas irgi yra geras, tik gal ne tiek reikalingas, kaip vaikams. Rukštus pienu yra sveikas žarnos ir net yra "vaistas nuo senatvės". Vienok rukštus pienu duoda sveikatos tik tuomet, jeigu jį valgysi ar gersi tą pačią dieną, kaip jis tik surugo. Dviejų ar trijų dienų senumo rukštus pienu yra geras varškei ar suriui daryti.

Visokios luobos yra visiškai nesuvirškinamas daiktas. Kokias nuryji, beveik tokias pat jos ir išėina. O jeigu daug jų privalgysi, tai kartais jos užsikemša ir nebėra išėiti. Jeigu žmogus privalgo pernemiobuolių su luobomis, tai jis turi daug nesmagumo, kol daktaras tas luobas jam iškrapšto. Nereikia luobų valgyti, ypač storų. Pupas su luobomis yra geriau sutrinti, jeigu neilgai virtos. Pupos geriausia yra kepti ant visai mažos ugnies per 17 valandų. Po tokio kepimo ir jų luobos pasidaro valgytinos. Kopustai irgi turi luobą, kurios žarnos negali "sumalti". Kopustus reikia kepti vidutiniškai karštyje apie 4 valandas taukuose. Tuomet jie pasidaro ir gardūs ir labiau naudingi. Visos daržovės, kurios turi plonutę luobą, kaip salotos, celerijs ar kitiškos žolės, reikia labai ilgai kramtyti, jeigu nori, kad iš jų kokia nors nauja butų. Kaikurie tiki, kad bulvių luobos yra geros, ypač keptos, bet iš jų taip nėra jokios naudos, kaip iš kitų luobų.

Daržovės turi vitaminų. Ir mums reikia vitaminų. Bet tas nereikšia, kad del to mums tik daržovėmis reikėtų misti. Stikliukas šviežio pieno duoda žmogui visus vitaminus, kokių tik jam reikia. Jeigu pieno nėra, tai stikliuko orinžo skystimo pakanka visai dienai.

Jeigu nori didelį pilvą išsuauginti, tai valgyk daugiau duonos, daržovių, pupų, žirnių, bulvių, čokolado ir kopustų. Jeigu nenori didelio pilvo, tai valgyk daugiau mėšos ir mažias duonas su bulvėmis ir kitomis daržovėmis. Valgydamas mėšą, gali valgyti ir ryti kaip šuo, — greitai, bet valgydamas duoną ir daržoves, turi valgyti, kaip karvė, — išlėto, apverčiant valgį burnoj apie 40 sykių.

Rašo Int. kpt. BUBELIS.

Suglausta iš "MUSŲ ŽINYNO".

Skalbyklos ir Baltinių Skalbimas

Tai yra sutrumpintas bei suglaustas atpasakojimas indomus straipsnio, talkomo Lietuvos kariuomenėi, apie baltinių skalbimą, kapitono Eubelo parašyto ir išspausdinto "Musų Žinyne", karinio mokslo, karinio rengimo ir auklėjimo žurnale. Tai yra pastovaus indomumo straipsnis, skaitytinas ne vien kariavims. Suglaudant, bandyta laikyti autoriaus stiliaus. Tikimės, kad ir pačiam autoriui šis suglaudimas patiks.

Mūsų baltinius suteršia prakaitas, viršutiniai rubai ir dulksė. Jei tuos pačius baltinius nešiotume per 10 dienų, tai juose gali prisirinkti 10% purvo, sulig tų baltinių svorio. Gali prisirinkti dar ir daugiau. Tai priklauso nuo darbo ir gyvenimo sąlygų.

Suteršti baltiniai yra nesveiki: apsunkena odos kvėpavimą ir teršia žmogaus kūną. Nešvariuose baltiniuose gali atsirasti ir tam tikrų gyvių, kurie, bėra apmaudo, dar ir visokias ligas veisia. Kad baltiniuose neliktų nešvarumų ir kad nenektų žmogaus sveikatai — baltiniai yra skalbiami. O skalbimas duoda geras pasekas tik tuomet, jei jis yra gerai atliekamas, kad baltiniuose neliktų nešvarumų ir mikroorganizmų bei įvairių gyvių perų. Skalbimas turi buti sujungtas su dezinfekcija ir dezinsekcija. Tai atliekama baltinius virinant.

Baltinių skalbimas yra didelė problema visų šalių kariuomenėse. Kai kurių kraštų kareiviai patys savo baltinius skalbia. Kitur tuo rūpinasi pati vyriausybė. Pavyzdžiui, kareivių baltinių skalbimu pati vyriausybė (kariška valdžia) rūpinasi Lietuvoje, Lenkijoje ir Rusijoje. Apskalbti dešimtis ar šimtus tukstančių kareivių yra nemažas darbas ir suseina su nemažomis išlaidomis.

Lietuvos kariuomenės vienos daly baltinius skalbia įrengtose skalbyklose. Kitos tai atlieka senovišku-primityviu budu. Jos neturi paprasčiausių plovimo ir grėžimo mašinų, moglių, nėra ventiliacijos, baltinių džiovyklių, nešvariems ir švariems baltiniams sandėlių. Todėl, blogai įrengtos skalbyklose negalima garantuoti ir švarumo. Taip skalbtus baltinius dėvintiems kareiviams negalima garantuoti ir sveikatingumo.

Senoviškas ir moderniškias (mechanizuotas) baltinių skalbimas, toli gražu, nesuderinamas, toli gražu vienas kitam neprilygsta. Mechaninė (kas dabar labai daug naudojama Amerikoje) baltinių skalbimo sistema garantuoja, kad baltiniai bus ne tik virinti, bet ir išsūtinti garu katiluose ir mašinose, kas reikšia, kad

baltiniai bus gerai dezinfekuoti. Prie to, nevertojant dezinfekcijos priemonių, darbininkai apsaugojami nuo apkrečiamų ligų, plintančių su nešvariais baltiniais; sveikatos ir esminiai geresnės sąlygos, dirbant skalbyklose; skalbimas kainuoja pigiau ir gaunama gerai išskalbtus baltinius.

Rupinamasi, kad Lietuvos kariuomenės baltinių skalbimą sumodernizuoti, kas atsieitų pigiau ir baltiniai butų švariau išskalbti.

Rusijos kariuomenėje kareivių baltiniai skalbiami pusiau mechanizuotose lauko skalbyklose ir tam tikslui įrengtuose traukiniuose. Darbas atliekama greitai ir pigiai. Be to, tose skalbyklose dar yra įrengta pirtys, kirpyklos, dezinfekcijos kameros ir kt.

Lenkijos kariuomenėje baltinių skalbimas konkrečiai dar nenustatyta. Tuo tarpu, tačiau, norima įvesti lauko skalbyklas kiekvienai divizijai atskirai. Be to, numatoma vartoti skalbyklas-traukinius ir modernizuotas skalbyklas. Tos skalbyklos aptarnautų stambiuosius kariuomenės junginius ir kavaleriją. Tuo norima pasekti rusų kariuomenės baltinių skalbimo sistemą.

Lietuvos kariuomenėi rusų ir lenkų sistemoms nepritaikomos, bet ir patys kareiviai baltinių skalbti negalės. Siuloma skalbimą baltinių bazuoti stacionarėms skalbykloms, prie kurių galima turėti ir baltinių taisyso dirbtuves. Bėra tokios skalbyklos negal buti sukoncentruotos vienoje vietoje. Jas reiktų išsklaidyti po visą kraštą.

Kaip matome, kariuomenėse rūpinamasi, kad kareivių skalbinius užlaikus košvariausiai. Tuo reikia butinai susirupinti ir civiliams žmonėms. Reikia žiūrėti, kad baltiniai butų švarūs. Juos reikia baltinių švarumas svarbus dalykas.

Atsidėjusiai žiūrėkime, kad mes dėvėtume švarius baltinius. O dėvėdami švarius baltinius, išvengsime daug ir visokių ligų.

Kam gyvenimo sąlygos leidžia — duokite savo baltinius skalbti į skalbyklas, kur darbas atliekama su pagelba mašinų ir kur skalbiniai švariau ir tinkamiau išskalbti taip dažnai, kaip pats reikalas tai nustato. Reikia prižiūrėti, kad nešvarūs baltiniai nesimaišytų su švariais. Reikia juos laikyti atskirai. Neturint tiksliai įrengtų džiovyklių — reikia baltinius džiiovinti ore. Džiiovinti tokiose vietose, kur nėra tvartų ir išmatų, kad išskalbti baltiniai iš ten kilusia nešvara neužkrėstų.

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

“FLAPAUŽE” REIKALAUJA KOMENTARŲ IR KRITIKOS

Rašo D. Klinga.

Broliai Redaktoriai:

Jūsų editorialis SLA. Centro namo reikalavimas vertas komentarų ir reikalauja kritikos. Man, kaip SLA. nariui, tikiu suteiksite “Tėvynė” vietos šį tą pasakyti.

Pirmiausia tenka komentuoti taip vykusių ir charakteringą SLA. Centro namo palyginimą su Chicago “flapauže”. Jo nematę, galėtų tikrai pamanyti, jog autorius tą jo vaizdą gerokai persudė. Tačiau, su komplimentu, tenka komentuoti, kad tai yra labai tikras jo vaizdas, nei biskį neperdėtas.

Komplimentuodamas gerą blogo vizdo piešinį, tačiau turiu tarti kritikos žodį dėl pačio to editorialo tikslo. Mano kritikos punktas yra tas, kad autorius tą rašinį, nupiešiantį blogą SLA. Centro namą, taiko argumentą už iškeliamą S. L. A. Centro iš New Yorko ir grąžinimą į namus, į Pensilvaniją valstiją. Nediskusuosiu paties kelimo klausimo, nes tam reikia atskiro, išsamaus rašinio. Tuo tarpu tik noriu gerbiamam autoriui pastebėti, kad namo blogumas negali būti vyriausiu argumentu už iškeliamą, nes ir Pensilvanija valstijoje netruksta “flapaužių”, o New Yorkas pilnas gražių palocijų ir dangoraižių, kokių Pensilvanijoje nei už pinigų negausi. Ir jei dabartiniai SLA. viršininkai ir komisijos, atsitikime iškelimo ar komiškų motyvais, ar per nesugebėjimą ir Pensilvanijoje nusipirkty “flapaužę”, tai rezultate būtų pėreita iš vienos į kitą “flapaužę”, ir SLA. darbininkams ir ten tektų nusisimoti atmosferoj gyventi. Kad tas neatsitiktų, tai praktiška kova būtų pirmiausia pliekti tą žiurkizmo dvasiją SLA. valdonuose ir nariuose. Ugniniai straipsniai, panašiais, kaip minėtas, pirmiausia reikia išdegti, išdezinjektuoti dvasios nusisimoti perus. Tada būtų drąsiai galima tikėtis S. L. A. prestižui ir svarbai pritingamus namus įsigyti. Šimtu nuosimčių sutinku su autorium, kad SLA. yra gėda “flapaužę” lindėti, bet dar priduriu, kad trumpiausias kelias iš “flapaužės”, tai sukėlimas SLA. nariuose pakankamai pasipiktinimo “flapaužę” ir jos dvasia. Ir, tikiu, tas galima ir nesunku padaryti. Manau didelę SLA. narių daugumą bus tos nuomonės, kad SLA. savigarba ir dvasios sveikata ir ekonomija reikalauja, kad SLA. turėtų, savo didumo ir ištekliaus atžvilgiu atitinkamus sau namus, nežurint kur jie būtų. Stambiam ir turtingam ukininkui juk tikrai gėda lauzė gyventi.

Paties Centro į Pensilvaniją grąžinimo klausimu, jei jis pasidarytų aktualus klausimas, pridėsiu ir savo dvydekį. Tačiau, žinodamas dabartinių mūsų valdybų ir komisijų budą, manau, kad būtų tik laiko eikvojimas tokius klausimus risti. Tą klausimą galėtų teigiamai išristi tik Pensilvanija kuopos, sulig autoriaus “hint” arba katalikiškojo susivienijimo pavyzdžiu.

Isibėgėjęs į komentarus, negaliu praleisti akcentuotai nepabrėžęs, kad minėtos rūšies raštas “Tėvynė” buvo gana didelė naujiena. Manau, kad daugelis skaitytojų bent du syk pažiūrėjo antraštę, ar tikrai “Tėvynė” skaito. Per daug metų “Tėvynė” vėsta bailli glostymo politika. Nors redaktorius buvo Seimų renkamas

ir tik prieš Seimą atsakė, tačiau vedė SLA. valdžiai pataikavimo politiką, vengiant bent ką paliesti, kas galėtų narius priversti pagalvoti ir ponams viršininkams “pipirų” duoti.

Tiek daug dalykų minėtas rašinyje palietė, kad galima puslapius komentarų prirašyti. Tačiau vienas labai svarbus ir opus dalykas, kuris būtina reikalauja komentarų, tai palietimas labai kenksmingos organizacijai ligos, butent komisij. Kova prieš tą ligą yra pirmiausias svarbos ir turėtų būti aukštai išvystyta. Kad šių laikų S. L. A. vadų darbai reikalauja grieštos kritikos, tam yra galybės pavyzdžių. Ta proga suminėsiu vieną pavyzdį, butent “Vienybės” namo forklozavimo ir remonto reikalą.

SLA. Centro valdybos nariai pereitami SLA. Seimui apie “Vienybės” namo forklozavimą ir remontą patiekė sekančius faktus: Forklozavus namą, su nuosimčiais ir užsilvikuosiais taksais ir kaštais Susivienijimui tas namas kainavo \$34,000; atremontavimas kaštavo \$38,000, viso tokiu budu Susivienijimui jis kaštavo \$72,000. Rendoras dar gaus \$3,000 į metus. Atimk taksus, insurance ir kitas namo einamas išlaidas, tai vargu kas nors beliks; o gal dar truks. Taigi šis \$72,000 investentas Susivienijimui ne-

neša jokio nuosimčio. Jei tai būtų kultūros, labdarybės ar panašios rūšies namas, kaip prieglauda, mokykla, kultūriniam reikalams tinkama salė ar panašiai, tai būtų netiesioginė nauda, būtų organizacijai pliusas. Susivienijimas, kuris šaukia brolius lietuvius prie jo glausis, būtų davęs ką nors naudingo mūsų išeivijai. Bet dabar už taip nuostolingą ir stambų investimentą Brooklyn lietuviams jis davė viso labo tik dar vieną smuklę. SLA. viršininkai prie to namo dėjo \$38,000, kad paversti jį į smuklę. Jei toks į smuklę patenktų būtų pelningas, neštų geras nuosimčius ant investimento, tai būtų pakenčiama. Bet kai jis yra nuostolingas ir dar užtraukė mūsų organizacijai gėdą, tai jau neatleistina. Neatleistina klaida įvykusi vėliausiu laiku, dabartinės SLA. vadovybės diskreditas. Tarkuotai dabartines klaidas yra praktiška. Jei bus nutylėta, daugiau panašių “klaidų” galima laukti, jei atsakomings viršininkai sulauktų grieštos kritikos, tai bent ateity būtų atsargesni. Pereitame Seime pozicija pasiskubino uždaryti diskusijas investimentu klausimu, kaip tik tuli delegatai pra-dėtos tulų smuklenu apie tuos investimentus klausinėti.

Pas mus labai priprasta istorijos klaidas plakti, bet ar negeriau būtų pakeisti tą nepraktišką ir nenaudingą madą? Ar negeriau plakti dabartines klaidas? Valdininkai, šalies ar organizacijos, mėgsta tylą, nemėgsta kritikos. Bet kaip valstybėms, taip ir or-

ganizacijoms tyla, stoka kritikos, visada yra žalinga. Tariant naujo mūsų redaktoriaus žodžiais, Susivienijimui būtų tikrai naujas pavasaris, jei “Tėvynė” liktų mažiau istorijos, o daugiau šių dienų SLA. gyvenimo veidrodžiū.

REDAKTORIAUS PASTABA.

Brolis Klinga, tur but kaip ir visi kiti skaitytojai, teisingai suprato, kad SLA. namo nusienimą ir netikumą Susivienijimo biizniui aš panaudojau tik kaip “argumentą” už iškeliamą SLA. centro iš New Yorko į Pensilvaniją. Tai yra, kaip viena iš daugelio argumentų. Tame pačiame straipsnyje, o taipgi vėlesniame straipsnyje apie Senelių Namą buvo ir kitų argumentų. Kalbant apie “komisus” vienok turiu griežtai pabrėžti, kad kokiu nors komisij ėmimą ar gavimą nei praityj nei bartyj negalima prikišti. Kas nors galėjo turėti norą gauti kokį nors komisą, bet toks noras nei vienam neišsipildė — nei praityj nei dabartyj. Jei-gu Susivienijimui tie ir kiti namai perbrangiai atsėjo, tai del visai kitą priežastį, iš kurių svarbiausia gal bus — permenkas komisij nusimanymas ir stoka tuose dalykuose patyrimo. Mes mokinamės ir privalom turėti norą mokintis iš praeties klaidų. Toj prasmėj gal reikia suprasti ir brolio Klingos posakį apie kritikos reikalingumą. Reikia pastebėti klaidas ne tam, kad jomis viens kitam akis badyti, bet tam, kad jų ateity išvengt. Musų senas namas niekad netiko mūsų biizniui, dabar jis jau visai apverktiną padėty, tai už tai mums neapsimoka akių badytis. Reikia pasistatyti naują namą, tai ir viskas. Ir tą be abejo Susivienijimas padarys.

SLA. NARIŲ LINKSMYBĖS IR BROLYBĖS DIENA

DIDŽIOJO NEW YORKO SLA. KUOPOMS IR NARIAMS

Sekmadienį, rugsėjo 4 dieną, bus nepaprasta diena Didžiojo New Yorko SLA. kuopoms ir visiems nariams. Tai bus SLA. narių ir visų lietuvių linksmybės ir brolybės diena. Toje dienoje, Klasiškos parke, Maspeth, N. Y., įvyksta nepaprastas metinis SLA. penkto apskričio piknikas, kokio šioje apylinkėje SLA. nariai dar neturėjo.

10 DOVANŲ

Apskritys paskyrė 10 sekančių dovanų: pirma \$25.00, antra \$20.00, trečia \$15.00, ketvirta \$10.00, penkta \$5.00. Tai bus duodama “cash” pinigais. Kitos penkios dovanos bus 5 SLA. Albumai. Šias dovanas bile kurie pikniko dalyviai galės laimėti su įžangos bilietais, arba tam tikrais bilietukais.

“BEAUTY” KONTESTAS

Bus rinkimas gražuolės lietuaitės, kuriai bus suteiktas titulas “Panelė SLA.” ir ji bus apdovanota gražia sidabrine taure. Šiame konteste galės dalyvauti visos lietuaitės, kad ir iš toliau atvykusios piknikan, nežiurint, ar jos yra SLA. narės ar ne narės.

SOKIŲ KONTESTAS

Bus šokių kontestas. Kuri pora geriausiai pašoks lietuvišką polką, ji už tai gaus gražią donavą. Konteste visi jauni ir suaugę galės imti dalyvumą.

SUSIPAZINSIM SU NAUJU “TĖVYNĖS” REDAKTORIUM

Šiame piknike, apart draugiško visų SLA. narių suėjimo, pasikalbėjimo ir pasivaizdinimo, visiems bus proga išgirsti kalbant naują “Tėvynės” redaktorių adv. Kleofą Jurgelionį ir su juo susipažinti.

KVIECIAME VISUS TALKON

Visos SLA. kuopos, visi veikėjai ir visi nariai kviečiami talkon. Prašome visų kuo tik išgalite prisidėti, kad šis mūsų piknikas būtų sėkmingiausias. Tegul šis piknikas buna kaip mūsų metinė šventė, visų SLA. narių, kaip vienos šeimos draugiško suėjimo šventė. Dalyvaukime visi ir savo draugus kvieskime dalyvauti. Kvieskime dalyvauti jaunima, kuris turės progos gerai pasilinksinti. Kvieskime dalyvauti visas gražuoles lietuaites, kurių viena turės progą gauti brangią dovaną ir garbę.

K. J. Paulauskas, Rengimo komisijos narys.

Babylon, L. I. N. Y.

Pavykusi SLA. 333 kp. pramoga

Liepos 31 d., SLA. veikėjų, ponų Andriaus ir Pranės Lapių gražioje įstaigoje, Babylon Hotel, įvyko sėkmingas S. L. A. 333 kuopos iš St. James, L. I., išvažiavimas. Šio rengimo pasisekimui daugiausiai pasidarbavo SLA. 333 kuopos pirmininkas, inžinierius Jonas Baltus.

Rengėjai šiuo išvažiavimu gali pilnai pasidžiaugti, nes jis visais žvilgsniais buvo sėkmingas. Publikos suvažiavo gana skaitlingai, kurios bene didesnė pusė sudarė brooklyniečiai. Vis tik reikia stebėtis, kad Long Islando lietuviai leido brooklyniečiams save pralenkti publikos atsilankymu į šį išvažiavimą.

Bet Long Islando lietuviai tą trukumą papildė savo svetingumu. Kas nežino Ilgosios Salos lietuvių draugingumo ir svetingumo?! Ypatingai šios SLA. 333 kuopos pramogos dalyviai turėjo progos patirti ponų Lapių svetingumą.

Popietį ir vakare išvažiavimo dalyviai turėjo progos smagiai pasisotinti prie gero orkestro muzikos. Ir reikia pasakyti, kad daugelis ta proga naudojosi, nepaisydami nė tvankaus oro.

Įvyko net trys ritinio (bowling) žaidimai. Žaidėjų vardų nesusižymėjau, tad ir negaliu išvardinti, manau, už tai ant manęs nepyksite. Galiu pranešti tik tiek, kad rungtis brooklyniečiai su longislandiečiais. Pirmoje lošoje brooklyniečiai nugalėjo longislandiečius. Antrą lošą žaidė moterys — nugalėjo islandietės brooklynietės. Trečioje vyrų lošoje taip pat longislandiečiai nugalėjo brooklyniečius.

Vakare viešbučio svetainėje įvyko dainų ir prakalbų programos, kuriam labai vykusiai pirminkavo SLA. 333 kuopos pirm. inž. J. Baltus. Gražias kalbas SLA. reikalais pasakė: SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisijos pirm. adv. K. R. Jurgėla, Alekas M. Augustinas, A. Povilanskas, V. Treinis, ponias Atkočaitienė, ponias Povilanskienė, Atkočaitis, J. Augustinas, Daukinas, buvęs “Tėvynės” redaktorius S. E. Vitaitis. Kalbų dalį baigė šeimininkai ponai Lapės, pareikšdami pasitenkinimą įvykusiųjų įstaigoje SLA. 333 kuopos išvažiavimu ir padėkodami rengėjams ir atsilankiusiai publikai bei pasidėdami ir ateity darbuotis SLA. labui.

Programą pradėjo ponias Vitaitienė, padainuodama kelias daineles, o programas užsibaigė visos publikos dainavimu “Ant kalno karklai siubavo”.

Visa susirinkusi publika šiuo išvažiavimu buvo patenkinta. Patenkinti rengėjai ir šeimininkai. Belieka SLA. 333 kuopai dažniau tokias pramo-

gas suruošti. Jei visos Ilgosios Salos SLA. kuopos dažniau pramogas ruošytų, tai ir naujų narių į Susivienijimą daugiau gautų. Kas dirba, veikia, tas ir laimi. Svečias Linksmitis.

New Haven, Conn.

Rengiamas didelis dviejų SLA. kuopų piknikas

New Haven, Conn. SLA. 142 kuopa bendrai su Ansonijos S. L. A. 66 kuopa rengia didelį išvažiavimą rugsėjo 4 dieną, Shultzen Park, Ansonia, Conn.

Piknikas prasidės 1 val. po pietų ir tęsis iki vėlomos. Bus šalto alaus, lengvų gerimų ir užkandžių. Grieš geras lietuviškas orkestras, prie kurio norintieji galės smagiai tyrinėti pasisotinti. Įžanga tik 25 centai. Su įžanga gausit dar laimėjimo numerius, su kuriais galėsite išlaimėti pinigų, nes yra leidžiama kelios pinigines dovanos išlaimėjimui. Pikniko rengimo komisija žada suruošti ir programą, gauti kelis naujus kalbėtojus, kurie daug įdomių dalykų apie SLA. organizacijos reikalų eigą galės pasakoti. Mes ir patys susiję daug ko turėsime pasikalbėti, ypatingai apie naują redaktoriaus redaguojamą SLA. organą “Tėvynę”.

SLA. 142 kuopa nutarė specialiai į pikniką pakviesti lietuvių kalbos mokyklos vedėją Dr. J. Rimavičių-Raymond. Lietuvių kalbos mokyklą čia lanko su viršum dvidešimtis mokinių-jaunuolių, kurie džiaugiasi ir didžiuojasi savo mokytoju, kuris yra pasiekęs tokio aukšto mokslo ir mokina juos atostogų laiku.

SLA. 142 kuopos du veiklus nariai, Juozas ir Elzbieta Kazokai, šią vasarą lankosi Lietuvoje, kurie apie pabaigą rugpjūčio žada pargyžti atgal ir daug įdomių dalykų apie Lietuvos kultūrę ir ekonomiją pažangą pasakoti. Taigi ir su jais bus labai malonu viensiems susitikti, kurie, be abejonės, bus šiam dviejų kuopų piknike.

Taigi, vietos ir apylinkės lietuviai esate kviečiami į šį dviejų SLA. organizacijos kuopų metinį išvažiavimą, kuriame ne tik atsigaivinsime prie gražios gamtos tyrame ore, bet ir daug ko naujo išgirsime, pamatysime.

New Haveno SLA. 142 kuopa organizuoja busus į pikniką. Norintieji busais važiuoti galite išanksto kreiptis į komisiją ir užsisakyti vietas. Komisija yra: St. Vokietaitis, 180 Quinpiac Ave., St. Kvaratiejus, 629 Ferry St. ir J. Čeponas, 42 Murray St., Hamden, Conn.

Juzė Dičkienė, SLA. 142 kp. rašt.

Kiekvienas SLA. narys privalo naktų nemiegoti, kol jis nepirrašys prie Susivienijimo savo geriausio draugo.

Lai gyvuoja SLA. 4-tas apskritys ilgus ilgus metus!

SLA. 4-tas apskritis garbingai susilaukė 25 metų jubiliejų. Per tą laiką daug nuveikta gerų darbų del SLA. organizacijos ir lietuvių labo. Daug rūpesčių ir energijos veikėjai pašventė auginimui 4 apskričio.

Daug džiuginančių valandų apskritis praleido bėgyje 25 metų, bet nemažai ir miglotų ištikio. Veikėjų nuosirdus norai buvo, yra ir bus blogumais, nesutikimus ir klaidas iš veikimo prašalinti, o apskričio darbuotę nukreipti geron pusėn. 1930 ir 1931 metais apskričio gyvavimas buvo miglotas. Man prisimena, kada gerb. V. Alksninis užėmė apskričio pirmininko urėdą — apskritį dalykai buvo labai įtempti. Po V. Alksninio pirmininko vietą užėmė gerb. B. Vedeikis, kuris iki šiol yra pirmininku. Išpradžių reikėjo prdėti pasiaukojimo ir truso valdybai ir veikėjams kol apskričių sugrąžino praeties garbę ir finansinę tvarką. Po eilės metų veikimo — apskritys gyvuoja triumfalai ir laimingai.

Šiame momente apskričio ežero su didele sale ir visais patogumais del sporto žaislu, kurių dalyviai-laimėtojai gaus brangias dovanas-prizus.

Se k antiejį Massachusetts valstijos ir miestų viršininkai yra prisuntę sportam sidabrinės taures:

Gubernatorius Charles F. Hurley, distrikto prokuroras William J. Foley, gubernatoriaus councilmanas Daniel H. Coakley ir James H. Brennan, kandidatas į leitenanto gubernatoriaus urėdą. Tikimės dar ir daugiau gauti.

Sporto komisija susideda iš Dr. J. C. Seymour-Landžiaus, Dr. Anthony L. Kapochy, adv. Joseph Cunys, Adolph J. Namansky ir Paul G. Bratėnas.

\$100.00 dovanų bus išdalinta prie įžangos tikiety. Pirmą dovaną \$35.00, antra \$20.00, trečia \$15.00, ketvirta \$10.00 ir sekančios keturios po \$5.00.

Gros garsus Jono Dirvelio orkestras, dainuos Aušrelės Choras iš Worcesterio ir Gabijos Choras iš So. Bostono. Kalbės SLA. Prezidentas adv. F. J. Bagočius, SLA. Iždo Globėjas S. Moccus ir svečias iš Lietuvos, žurnalistas Vincas Uždavinys.

Kas metai į SLA. antro apskričio metinį pikniką suvažiuoja tūkstančiai žmonių iš visos Naujosios Anglijos. Nėra abejonės, kad šį metą privažiuos dar daugiau, nes vieta yra daug patogesnė ir patogiau privažiuoti. Taipgi programos daug idomesnis. Čia

SLA. Antro Apskričio 8-tas METINIS PIKNIKAS

Rugpjūčio-August 14, 1938

Lake Chauncy Park, Westboro, Mass.

Puikiausia vieta prie ežero, su didele sale ir visais patogumais del sporto žaislų. Pasizymėjusieji gaus brangias dovanas — prizus. Prie įžangos tikiety bus išdalinta \$100.00 dovanų — pirmą dovaną \$35, antra \$20, trečia \$15, ketvirta \$10 ir keturios po \$5.

Gros garsį JONO DIRVELIO ORKESTRA

Dainuos Aušrelės choras iš Worcesterio ir Gabijos choras iš South Bostono. Kalbės SLA. Prezidentas adv. F. J. Bagočius, SLA. Iždo Globėjas S. Moccus ir svečias iš Lietuvos, žurnalistas Vincas Uždavinys. Busai išeis nuo Lietuvių Salės E ir Silver Sts., So. Boston, nuo Chelsea Sq. Chelsea ir visų kitų miestų Mass. valstijoj.

KELRODYS: Geriausia važiuoti nauju keliu Worcester Turnpike. Privažiuavus Westboro teritoriją, reikia daboti Lyman St. prie Stop Light. Iš Bostono po dešinei, iš Worcester po kairei. Šią gatvę pavaziavę vieną minutę rasit pikniko vietą.

S. J. K.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 40-to Seimo Protokolas

(Tąsa)

24. Inešė Tiškevičius, parėmė Kemzura, kad Iždininko K. P. Gugio raportas, kaip jis yra išspausdintas Seimo darbų knygoje, būtų priimtas. Raportas priimtas vienbalsiai be diskusijų.

Iždininko raportas seka:

SLA. Iždininko Raportas Keturiasdešimtam SLA. Seimui

Birželio 27, 1938, Scranton, Pa.

Gerb. Seimo Dalyviai:

Pereitas Seimas Clevelande nutarė, kad vienas auditorius prirengtų bendrą finansinį SLA. išdo stovio raportą. Ponas J. P. Varkala tą tinkamai atliko. Auditorius Varkala savo raporte pilnai nušviečia visą SLA. finansų stovį taip, kaip aš raportuodavau Seimuose, kaip SLA. Iždininkas. Todėl šio aš paliesiu tik tą, ko nėra auditoriaus tikrinimo ir raporto ribose.

SLA. Nuosavybės Iždininko Priežiūroje.

SLA. Pildomoji Taryba pavedė mano priežiūron 17 namų su 65 nuomininkais. Dėl patogumo ir geresnės tvarkos, aš pavedžiau tuos namus priežiūrei atstovams, kurie yra Susivienijimo nariai. Kad nekiltų bereikalingų užmetimų, tai anglų pirkimams pavesta Chicagoje gerai žinomiems trims Susivienijimo nariams. Atsiradus reikalui namų didesnio pataisymo, taipgi su tuo komitetu tariamasi ir tik vėliau atsiklausiamą pačios Pildomosios Tarybos nuomonės ir nutarimo.

Tas, kas čia trumpai paminėta, suteikia man nepaprastai daug darbo, bet rezultatai kuopuikiais: namai priežiūri tvarkingai, pataisymai ir kiti namų pagerinimai atliekami kuopuikiais ir tinkamiausiai. Prie progos, už tai turiu ačiū SLA. Finansų Komisijai ir atskiriems SLA. nariams Chicagoje, kurie daug tam reikalui laiko pašventė ir suteikė pagalbą bei naudingus patarimus.

Bondų Portfolio.

Pildomoji Taryba įvykdė svarbią dalyką, paskirdama Eufroziję Mikužūtę, M. J. Vinišką ir mane į taip pavadintą Bondų Tvarkymo, Pirkimo ir Pardavimo Komisiją, su pilnomis teisėmis bondsus keisti, pirkti ir parduoti ir, kad minėta Komisijai pagelbėti kaip galint daugiausiai išvengtų klaidų, davė leidimą ir įgaliojimą pasisamdyti pagelbon finansų žinovų firmą. Komisija, po ilgo svarstymo, nusamdė Standard Statistics Company, kuri turi savo raštines New Yorke ir Chicagoje.

Standard Statistics Company pirm, negu sutiko su mumis bendradarbiauti, pastatė tam tikras sąlygas. Viena iš svarbiųjų sąlygų buvo ta, kad jų rekomendacijos būtų tuojau vykkinamos. Dėl to pačiai komisijai prisiėjo taip susitvarkyti, kad bondsų pirkimus, pardavimus ir pakeitimus būtų galima atlikti tą pačią dieną. Nors tas buvo nevisai lengva, bet komisijai pasisekė taip susitvarkyti, kad visos Standard Statistics rekomendacijos buvo atliktos momentaliai. Standard Statistics Company, kuri yra pasižymėjusi nepaprasta ir išbulintu tvarka, pareiškė mums didelį pasitenkinimą. Standard Statistics Company mums rekomendavo padaryti daug pakeitimų. Remiantis jais, prisiėjo su nuostoliais parduoti didelę bondsų sumą ir tam tikrus federalės valdžios bondsus nupirkti. Tuom SLA. gerokai sutvarkė bondsų reikalus ir ateity jau negresia toks didelis pavojus, kaip pirmiau.

Mortgiciniai.

Auditoriaus Varkalos raporte pažymėta gana didelė SLA. pinigų suma, kuri sudėtą iš mortgicinius. Išskyrus vieną, visi namų savininkai taksus ir nuosimčius sumokėjo: visiškia ir šis SLA. investmenų skyrius gerai sutvarkytas.

Vienintelė SLA. investmenų silpnoji pusė, tai nejudomasis turas, ypatingai namai, kurie tapo už mortgicinius paimti. Jų priežiūrei reikia begalo daug idėti darbo ir laiko pašventi. Buvo numatoma, kad šiais metais turėsime progą keletą nuosavybių parduoti, bet pastaruoju laiku šios šalies ekonominė padėtis aštriai pasisuko į blogąją pusę. Prisielis laukti taip vadinamų "geresnių laikų", nes kitaip turėtume nemenuk nuostolius.

Abelnai.

Prie šios progos turu pasakyti, kad SLA. Iždininko raštinė į mėnesį išsiunčia nemažiau 700 laišku, kaip tai pakvitavimai už priimtus pinigus, pranešimai sumokėti nuosimčius, mortgicijuotų namų nuosimčių apdraudimo terminą, pareikalavimas namų taksų sumokėjimo įrodymų, pasiuntimas pomirtinių, pašelpos ligoje ir kitokių čekių, atsakymas į paklausimus ir tt. Kad SLA. Iždininko raštinė vedama pavyzdinai ir darbas visuomet atliktas laiku, tai gali paliūdyti visi tie, kurie tikrino knygas, supranta tvarką ir darbą.

SLA. žengia į gerą tvarką, patvarkė net ir tai, kad Pildomosios Tarybos narių ir komisijų raportai būtų trumpesni ir tikslesni, kad Seimų delegatai daugiau galėtų laiko pašventi apsvartymui labai svarbių ir reikalingų klausimų, kaip tai: gavimo daugiau narių, pritraukimo jaunesnių, daugiau atkreipti atydos į kultūrinimą ir švietimą SLA. narių ir taip visų lietuvių, paveikti į čia gimusius lietuvius tapti Lietuvos mylėtojai ir tt.

Velydamas Keturiasdešimto Seimo delegatams visogeriausio —

Broliškaai,

Kazys P. Gugis, SLA. Iždininkas.

25. Inešė Grish, Petrauskas parėmė, kad Iždo Globėjų raportas, kaip yra išspausdintas Seimo darbų knygoje, būtų priimtas. SLA. Iždo Globėja E. Mikužūtė, patiekė pataisymus, liečiančius viršininkų išlaidas, išspausdintas 98-tame puslapyje Seimo Darbų Knygoje. Pataisys yra sekantios: "Vice Prezidentui, J. K. Mažuknai, vietoj \$1,072.68, turi būti \$608.44, kas vietoj \$1,322.68, sudaro \$858.00. Šitą pataisą galutiną išlai-

dų sumą sudaro \$22,658.44, vietoje buvusios galutinios sumos \$23,122.68. Iždo globėjų raportas, su šia pataisą, priimtas vienbalsiai be diskusijų.

Iždo Globėjų raportas seka:

SLA. Iždo Globėjų Raportas Keturiasdešimtam SLA. Seimui

Birželio 27, 1938, Scranton, Pa.

Gerbiamieji 40-to Seimo Nariai:

Nuo pereito Seimo Iždo Globėjų pareigos truputį pasikeitė ir gerokai padidėjo. Praeitas Seimas nutarė, kad būtų pasamdytas auditorius smulkaus finansinio raporto paruošimui šiam Seimui, todėl ne Iždo Globėjams, ne Iždininkui, ne Sekretoriui, ne Finansų komisijai nėra reikalo varginti delegatus tų pačių skaitlinių kartojimu, kurias girdėsime iš auditoriaus. Tačiau, auditoriaus pasamdymas nepaliuosavo mūs nuo peržiūrėjimo ir patikrinimo visų SLA. įplaukų, išlaidų ir viso turto padėties. Visa tai yra įrašyta Iždininko ir Sekretoriaus knygoje ir mes jas atydziai peržiūrėjome ir, palyginę, atradome Iždininko knygoje kelias šimtais dolerių stambesnę sumą, negu Sekretoriaus užrašuose. Žinant, kad šių viršininkų raštines randasi skirtinguose miestuose ir kad pinigų suintinėjimas paštu ima laiko, mes suprantame, kad šis skirtingumas yra grynai techniškas, kurį auditorius išaiškins.

Mes peržiūrėjome kiekvieno fondo įplaukus ir išlaidas, išmokėjimus viršininkams, komisijų nariams ir kitiems pasamdytiems ir paskirtiems asmenims, įvairias išlaidas pirkiniams ir aptarnavimui. Nors turime skaitlines apie visa tai, bet, kaip sakėme, jas girdėsime iš auditoriaus ir jeigu jos skirsis nuo mūsų rastų skaitlinių, tuomet tik darysime paklausimus ir reikalavime paaiškinimų. Iždo Globėjai žino, kad auditorius yra ekspertas savo srity, todėl jo raportas apie SLA. turą yra išsamus ir tinkamai sistematizuotas. Mūsų gi pareiga yra saugoti organizacijos turtą visą laiką ir patikrinti laikas nuo laiko, ar jis tvarkingai rekurduojamas. Konstitucija nusako Iždo Globėjams peržiūrėti knygas kas pusmetis. Tačiau, kada turime teisingus ir atsakingus viršininkus ir kada kiekvienas jų knygu peržiūrėjimas patikrina šį faktą, nėra reikalo taip dažnai po knygas knistis. Ne dėl Iždo Globėjų aptingimo ar nenoro, bet dėl pinigų stokos Lėšų Fonde Iždo Globėjams Prezidentas ir kiti Pildomosios Tarybos nariai patarė Iždininko ir Sekretoriaus knygu peržiūrėjimą padaryti tik vieną sykį už du metus. Tokiu būdu tapo sutauptyta nemaža kelionės išlaidų, nors darba vienu atveju turėjome padaryti dvigubą.

Iždo Globėjai nėra vieno turto dabotojai, kad jis būtų teisingai rekurduojamas, tvarkingai laikomas ir tikslingai vartojamas; jie yra lygiateisiai Pildomosios Tarybos nariai ir lygiai atsakingi už savo darbus juridiniai ir organizacijos nariai. Todėl į kiekvieną reikalą, į kiekvieną klausimą mums prisiėjo tiek pat gilintis ir nemažiau suprasti, kai ir kitiems Pild. Tarybos nariams. Tie reikalai darosi vis painesni. Vieni jų finansiniai, kiti legaliai, tretie socialiai arba ir psichologiniai. Dalyvaudami kiekviename Pildomosios Tarybos pasėdy, vartojame geriausiai savo išmintį ir žinojimą, kad pasitarnauti Susivienijimui. Dėl išteklių stokos Lėšų Fonde Pildomosios Tarybos suvažiavimai pasidarė per daug reti, kad galėtų aptarti ir išspręsti skubos reikalaujantius reikalus. Todėl tapo sutarta juos spręsti krivulių keliu. Tų krivulių skaitlius didelis ir daugelis jų kardinalės reikšmės, ypač kada liečia stambias turto sumas, kaip paskolas ant nuosavybių, bondsų pirkimas ar pakeitimas, turimų namų taisyms, Albumo leidimas ir tt. Net ginčintų pomirtinių ir pašelpų išmokėjimas ir kiti reikalai prisieina spręsti be pasitarimo ir susitarimo su kitais Tarybos nariais. Šitokio darbo, apsunkinimo ir atsakomybės nenešadavo pirmesnieji Iždo Globėjai. Be to, E. Mikužūtė tapo išrinkta su K. Gugiu ir M. Vinišku į Investmenų Komisiją, o S. Mockus su F. J. Bagočiumi į Morgicijų Komisiją. Šioms komisijoms puola milžiniška atsakomybė: prisieina kiekvieną dalyką studiuoti, gilintis, teirautis ir nesigailėti laiko pasitarimams. Už visus šituos ir kitus pridedinius darbus, kokių pirmesnieji Iždo Globėjai neturėdavo, mūsų mizerna alga nepadidėjo.

Nors iš abelo auditoriaus raporto girdėsime įvairias skaitlines, mes vis dėlto norime atkreipti delegatų dėmesį į tokias, kurios SLA. nariams ir Seimo delegatams gali būti įdomesnės.

Išlaidos už 1936 ir 1937 metus.

A) Viršininkų

	Alga	Kitos išlaidos	Viso
Prezidentui F. J. Bagočiui	\$2,400.00	\$1,106.55	\$3,506.55
Vice Prezid. J. K. Mažuknai	250.00	1,072.68	1,322.68
Iždininkui K. P. Gugiu	3,600.00	988.24	4,588.24
Sekretoriui M. J. Viniškui	5,092.00	1,312.74	6,404.74
Iždo Globėjui S. Mockui	200.00	377.50	577.50
Iždo Globėjai E. Mikužūtei	200.00	575.36	775.36
Dak.-Kvot. Dr. S. Stanislovaiciui		701.67	701.67
Redaktoriui S. E. Vitaičiui	5,092.00	153.94	5,245.94
Viso	\$16,834.00	\$6,288.68	\$23,122.68

B) Komisijų

Kontrolės	Alga	Kitos išlaidos	Viso
J. Bučinskas (prieš 1936 m.)	\$131.40		\$131.40
S. Cibulskas	455.10		455.10
S. Gegužis	267.74		267.74
Istatų Komisija	426.70		426.70
Finansų Komisija	733.11		733.11
Sveikatos Komisija	300.00		300.00
Apšvietos Komisija	223.10		223.10
Skundų ir Apel. Komisija	145.00		145.00
Balsų Skaitymo Komisija	224.00		224.00
Labdarybės Komisija	59.40		59.40
Viso	\$3,606.55		\$3,606.55

C) Legaliamspatarėjams

J. Lopatto	\$604.00
A. Olis	110.25
C. Vokietaitis	77.00
S. Menkus	417.00
K. P. Gugis	848.00
F. J. Bagočius	75.00
J. Sullivan	129.45
Uvikas	50.00
Viso	\$2,310.70

Albumas

Auksinio Jubilėjaus Albumas buvo nutarta leisti dar prieš pereitą Seimą. Jo sumanytojai, Prez. F. J. Bagočius ir A. B. Strimaitis, buvo apskaitliavę, kad leidimo kaina sieks apie \$4,000, ir Pild. Taryba sumanydama vienbalsiai užgryrė ir, kaip žinote, į komisiją Albumo leidimui paskyrė F. J. Bagočių, A. B. Strimaitį, M. J. Vinišką, S. E. Vitaitį ir S. Cibulską. Kada pradėta praktiškas darbas dirbti ir idėta keli tūkstančiai dolerių, pasirodė, kad reikės žymiai didesnės sumos. Ir galutinas apskaitliavimas parodė, kad Albumo leidimas SLA. atsiėjo \$12,625.77. Vienas Iždo Globėjų, būtent E. Mikužūtė, kiekvieną sykį protestavo prieš paskolas iš Mišrus Fondo Albumo leidimui, bet imdama dėmesin jau idėtas stambias sumas, balsavo už priedines paskolas, nenorėdama, kad idėtoji suma žūtų ir Albumo leidimas būtų sustabdytas. Šitokios atsakomybės nebūtų drįsęs imti nė vienas viršininkas, todėl leidimo darbas turėjo būti baigtas.

Įplaukus už Albumą auga nuolatos ir jei nariai pasistengs ji įsigyti ir išplatinti, leidimo išlaidos ilgainiui gali pasidengti.

Lėšų Fondas

Per du pastaruosius metus deficitas Lėšų Fonde sumaikintas ir 1 d. sausio, 1938 m., Lėšų Fonde buvo \$15,345.05 ir "Tėvynės" Fonde \$754.61.

Saltiniai, iš kurių pinigai plaukia į šį fondą, pasilieka tie patys, išskyrus vieną pakaitą: naujai įstojusiu narių duoklės, kol jų pilnos apdraudos terminas nepribrešta, įskaitomas į Lėšų Fondą, tačiau šis fondas ir atsakomybę už juos neša.

Mūsų patikrinimu "Tėvynės" leidimas kainavo:

1936 metuose	\$15,635.20
1937 m.	\$14,461.72

Įplaukų "Tėvynės" Fonda buvo:

1936 m.	\$13,161.83
1937 m.	12,849.18

Susivienijimo administravimui ir aptarnavimui, įskaitant viršininkų, komisijų ir darbininkų algas, kelionės, sugaištis ir visa kita atsiėjo:

1936 m.	\$29,717.48
1937 m.	29,098.18

Sudėjus krūvon šias išlaidas su "Tėvynės" leidimo išlaidomis pasidarė:

1936 m.	\$45,352.68
1937 m.	43,560.08

Ekonomija padaryta stambi, nes šios rūšies išlaidos siekdavo virš \$51,000 tarpe 1929 ir 1933 metų, nuo 1933 metų nukrito iki \$45,000 ir kas metas išlaidos mažėja.

Lėšų Fondui išėjus iš deficito ir augant, atsiras progų organizaciją ugdyti ir tobulinti.

Nuosavybės

Įskaitant Centro namą ir už paskolas paimtas nuosavybes, jų vertybė siekia arti pusę milijono dolerių. Apilai paėmus visas nuosavybes, jos neneša jokio pelno, bet dar yra menkas nuostolis, nes į jų taisyms ir pagerinimą sudedama daug tūkstančių dolerių. Jei ne tie taisymsai, turimos nuosavybės jau nešėtų geroką pelną. Mažai liko tokių nuosavybių, kurioms pataisyti reikės kiek stambesnių sumų, todėl ateity Susivienijimo nuosavybės turėtų būti jau pelningos. Pavyzdžiui, Illinois valstijoje per du pastaruosius metus būtų uždirbta virš \$17,000, jei ne \$19,000 išlaidų taisymsams. Į buvusio "Vienybės" namo remontą ir įrengimą idėta \$38,900.50. Yra išleista stambios sumos ir kelių kitų namų remontui, kaip Seimui raportavo arba raportuos kiti viršininkai.

Mortgiciniai

Peržiūrėję mortgicijų padėtį, radome, kad bent per pastaruosius keturis metus duotosios paskolos ant namų neveda prie forklozavimo, nes išėjus mažą skaitlių nereguliariskumą, visi skolininkai stengiasi pildyti sutartis.

Bondsai

Kaip ir visas kitas skaitlines, taip ir apie bondsus raportuos auditorius smulkmėniskai; mes gi galime tik tiek pranešti, kad Pildomoji Taryba, jos įgaliojimi Bondsų Investmenų Komisija, su patarimu Standard Statistics kompanijos, visą laiką gerino bondsų kokybę. Stengtasi parduoti ir iškeisti tuos bondsus, kurių ateitis buvo miglota. Abejotinos vertės ir defolituotų bondsų Susivienijimas turėjo daug ir dar šiek tiek turi. Padarytosios tranzakcijos kad ir sumažino knygoje vestąją vertybę, bet pagerino aktualę bondsų vertybę.

Bendrai

Mūsų dalyvavimas visuose Pildomosios Tarybos sprendimuose ir darbuose ir svarbiausiose komisijose laikė mus glaužioje visų Susivienijimo reikalų pažinty, todėl ir jo turto peržiūrėjime ir tikrinime neturėjome jokių keblumų. Aiškiai žinodami mūsų organizacijos išgalias ir trūkumus, mudu laikėmės gal dar griežtesnės ekonomijos, negu kiti Tarybos nariai. Mudu niekad neturėjome noro trukdyti jokio darbo ir sumanymo, bet visuomet atsižvelgėm, ar išlaidos neš vertingus rezultatus. Baigdami, mudu rekomenduojamė, kad šis Seimas ir vėl nutartų pasamdyti auditorių raportą paruošimui būsimam Seimui.

Stasys Mockus, SLA. Iždo Globėjas, Eufrosinė Mikužūtė, SLA. Iždo Globėja.

26. Dr. Montvidas inešė, Chase parėmė, kad SLA. Dr. Kvotėjo, Dr. J. S. Staneslow, raportas, kaip yra išspausdintas, Seimo Darbų Knygoje, būtų priimtas. Raportas priimtas vienbalsiai be diskusijų.

Daktaro Kvotėjo raportas seka:

SLA. Daktaro Kvotėjo Raportas Keturiasdešimtam SLA. Seimui

Birželio 27, 1938, Scranton, Pa.

Gerbiamieji Seimo Dalyviai:

Turiu už garbę išduoti Seimui savo trečiąją raportą iš veikimo Daktaro-Kvotėjo. Mūsų organizacijos pamatas ir tikslas remiasi teikimu ligoje pašelpos ir išmokėjimu pomirtinių. Visos pastangos yra padėtos, idant įmokėti mokesčiai būtų idėti į saugius investmus ir kad tinkamos sumos pinigų būtų laikomos rezerve, kad pašelpos ir pomirtinės būtų išmokėtos. Mėnesinis duoklės yra nustatytos pagal tam tikras skaitlines, remiantis apdraudos kompanijų patyrimais per daug metų.

Mūsų organizacija arba Susivienijimas turi gauti tam tikrą skaičių narių gerame sveikatos stovy, bet jeigu daug narių prisirašys, kurie nėra gerame sveikatos stovy, tai žinoma tie rezervai negalės padengti netikėtas ligas ir mirtį. Todėl Daktaro-Kvotėjo užduotis yra gana sunki, nes reikia patėmyti linkimą aplikantų prie ligos, o kas yra paslėpta arba nepatėmyta kuopų daktarų-kvotėjų, tai nėra galima sužinoti vien tikta iš aplikacijos blankų.

Pildomosios Tarybos suvažiavimuose aš daviau patarimą, kad mes pasisamdytume į pagelbą vieną iš organizacijų (pav. Retail Credit Corporation arba Hooper-Holmes Bureau), kurias naudoja visos apdraudos kompanijos. Tos organizacijos turi atstovus beveik visuose miestuose ir už \$1.00 išduoda raportą apie aplikanto stovį mieste, jo galimybę užsimokėti savo mokesčius, ar kitos apdraudos kompanijos yra jo aplikaciją atmetę ir ar jis yra buvęs sužeistas arba sirgęs kada nors. Šis mano sumanymas buvo atmetas, nors suradimas vieno netinkamo aplikanto į metus būtų atmokėjęs visas išlaidas. Toks raportas duotų Daktarui-Kvotėjui faktų, kuriais jis galėtų remtis, atmetant arba priimant aplikantą.

Daug nusiskundimų pasiekia mane, kad aplikantai buvo atmetti, o jie paskui gavo apdraudą insurance arba apdraudos kompanijose, bet nusiskundėjai nežino, kad apdraudos kompanijos priima abejotinus aplikantus, imdamos nuo jų didesnius mokesčius dėl didesnės rizikos.

Susivienijimas visiems uždeda vienodus mokesčius ir todėl negali imti abejotinas rizikas. Pavyzdžiui, jeigu aplikantas sveria per daug — mes jį negalime priimti, bet apdraudos kompanijos yra leistina priimti tokį aplikantą, tačiau jis turi mokėti tokią pat mokesčių, kokią jis turėtų mokėti, jeigu jis būtų 5 arba 10 metų senesnis. To mūsų nariai ir organizatoriai nežino. Yra žinoma iš praktikos, kad aplikantas, kuris sveria per daug (kaip kada net du sykiu tiek, kiek jis turėtų), visados miršta penkis, dešimtis arba net penkiolika metų anksčiau, negu aplikantai, kurie normaliai sveria.

Taipgi, aš esu patėmijęs ir jūs matysite iš statistikos, kad mes gauname per daug aplikantų, kurie yra virš 40 metų sulig proporcijos aplikantų, kurie yra jaunesni. Tas organizacijai labai nesveika.

Kuopų viršininkai ir nariai neturėtų priimti aplikantus, kurie yra abejotini arba nesveiki. Labai dažnai kuopų nariai arba kuopų valdybos nariai rašo man arba Sekretoriui, kad tas arba tas narys nebūtų priimtas, nes jis nėra sveikas, nors jo aplikacija ir egzaminacija parodo, kad jis yra tinkamas priimti. Dažnai yra tikta ypač išskirti dalykai arba susipykimai. Todėl, aš patarčiau, kad kuopų nariai ir valdybos būtų atsargesni, priimdami ir rekomenduodami tokius aplikantus.

Naujos Aplikacijos.

Nuo sausio 1 d., 1936 m., iki gruodžio 31 d., 1936 m., buvo 1,143 aplikantai į narius, o per 1937 metus buvo 521 aplikantas. Sekanti tabelė parodo aplikantų skaičių per pereitus penkis metus pagal jų amžių:

Metai	16-19	20-29	30-39	40-49	50-60	Viso
1933	98	141	164	190	0	593
1934	71	127	124	175	5	502
1935	75	123	91	196	18	503
1936	148	242	181	461	111	1,143
1937	75	161	82	157	46	521

Nuosimčiais galima išskaitliuoti šitaip:

	1933	1934	1935	1936	1937
Nuo 16 iki 30:	40%	39%	39%	34%	45%
Nuo 30 iki 40:	28%	24%	18%	17%	17%
Nuo 40 iki 60:	32%	36%	43%	49%	38%

Iš to matome, kad mes primame labai didelę proporciją aplikantų virš 40 metų, kas nėra sveika mūsų organizacijai. Jau 1935 metais aš patėmijau tamstoms, kad Pensylvanijos Apdraudos Departamentas mums patėmijo, kad mes per daug primame senesnio amžiaus aplikantų.

Dabar reikia pažiūrėti, kodėl aplikantai buvo atmetti per pereitus penkis metus.

Statistika Priežasčių Atmetimo.

	1933	1934	1935	1936	1937
Asthma (dusulys)	1	1	1	0	0
Alkoholikas	0	0	0	0	1
Anthracosis (mairieris džiova)	1	0	0	0	1
Cataracts akių	0	1	0	0	0
Diabetes Mellitus (cukrinė liga)	0	2	1	2	0
Pilvo liga (Ulcer)	0	0	0	0	1
Hypertensija (peraukštus kraujo spaudimas)	4	4	12		

Neačia	0	0	1	0	0
Neužbaigtas egzaminas	0	0	0	1	0
Obesity (nutukimas)	5	4	4	30	2
Osteopatho egzaminas	0	0	3	0	0
Patrukimas (hernia)	0	0	2	0	0
Plaučių ligos	0	0	0	1	0
Sirdies ligos	2	1	3	14	2
Syphilis	0	1	0	1	0
Thyroid liaukos liga	0	1	2	1	0

Iš viso 13 15 30 96 21
 Skaitliuojant pagal nuosimčius, atmetimai per tuos metus buvo:

2% 3% 5.9% 8.4% 4%

Iš tos statistikos matome, kad didžiausias nuosimtis atmetimų buvo per vąj 1936 metais, kada daug abejotinių apikantų bandė prisirašyti. Taipgi matome, kad didžiausias priežastys atmetimo buvo Hypertensija, Obesity ir sirdies ligos.

Rekomendacijos.

Aš rekomenduočiau, kad mes pasisamdytume į pagalbą vieną iš korporacijų, kurios suteikia žinias apie aplikantų stovį taip, kaip daro didelės apdraudos kompanijos.

Baigdamas, tariau širdingai ačiū visiems Pildomosios Tarybos nariams, kurie kooperavo ir padėjo dirbti mūsų organizacijos naudai.

Su tikra pagarba,

John S. Staneslow, M. D.,
 SLA. Daktaras-Kvotėjas.

27. Kamarasukas įnešė, Birštonas parėmė, kad "Tėvynės" redaktorius, S. E. Vitaitis, raportas, kaip yra išspausdintas Seimo Darbų Knygoje, būtų priimtas. Raportas priimtas vienbalsiai be diskusijų.

Redaktoriaus raportas seka:

"Tėvynės" Redaktoriaus Raportas

Keturiasdešimtam SLA. Seimui

Birželio 27, 1933, Scranton, Pa.

Gerbiameji Seimo Delegatai:

Kaipio SLA. organo "Tėvynės" redaktoriui man pri-seina trumpai raportuoti, nes mano teisioginių pareigų darbai visiems SLA. nariams žinomi, juos kiekvienas mato SLA. organe. Apie SLA. organo turinį galiu priminti tik tiek, kad pagal savo geriausias išgales stengiausi organą padaryti kiek galima įdomesniu ir naudingesniu Susivienijimui ir jo nariams.

Kaip žinoma, SLA. organo bendradarbių apmokėjimui neskiriamas nė vienas centas jau ketvinti metai. Pildomosios Tarybos nutarimu Bendradarbių Fondas suspenduotas ir todėl nėra galima net likusio šio fondo balanso panaudoti apmokėjimui už bendradarbių raštus. Kuomet Bendradarbių Fondą Pildomoji Taryba suspendavo, jo balansas siekė \$1,258.38. Tiesa, Bendradarbių Fondas nebuvo atskirai pažymėtas SLA. knygvedytėje, tik einant Seimo nutarimu kasmet buvo skiriama po \$200 Bendradarbių Fondui, kurio apyskaitas vedė "Tėvynės" redaktoriui ir šiam fondui priklausanči pinigai buvo laikomi abelname Lėšų Fonde.

Bendradarbių Fondas suspenduotas ekonominiams sumetimais, kad taupyti Lėšų Fondo išlaidas. Bet dabar, rodos, Lėšų Fondo padėtis leidžia atgaivinti Bendradarbių Fondą. Nežiūrint kas "Tėvynės" redaktoriui nuo šio Seimo bus, Bendradarbių Fondas yra reikalingas, norint "Tėvynės" turinį papildyti tokiais rašiniais, kurių niekas veltui nerašo. Daugiau prasilavinę žurnalistai šiandien laikraščiams bendradarbiauja tik dviem sumetimais: už piniginį atlyginimą, arba patenkinimui savo idėjinį siekinių. Kadangi SLA. organo pozicija neleidžia patenkinti bendradarbių idėjinį siekinių — negalima leisti "Tėvynėje" laisvai reikšti sriovinių ir politinių pagedavimų bei propagandas, — tad ir belieka tik piniginio atlyginimo pagrindu daugiau prasilavinusius žurnalistus bendradarbiais gauti.

Kuomet prisena tenkintis vien tokiais bendradarbiais, kurie žurnalistikos srityje neturi jokio išsilavinimo, negalima nieko žymaus iš jų tikėtis. Taipgi didelėje didžiojoje tokie bendradarbių rašiniai reikia išsiai perrašyti, kas didesnę dalį redaktoriaus laiko sugašina. Bet vis tik geriau nors tokius bendradarbius turėti, negu jokių neturėti. Jie vaduojasi geriausiai norais ir stengiasi patarnauti Susivienijimui ir jo organui. Tokių bendradarbių geras norais paremtą pasisveitimą SLA. labai galiu tik su padėka jiems priminti šiame savo raporte. Tai vienatintis jiems atlyginimas už jų pasisveitusių darbą.

Uoliausiais ir nuolatiniams "Tėvynėje" bendradarbiais buvo SLA. Sveikatos Komisija: Dr. A. Montvidas, D-rė S. A. Šlakienė ir Dr. P. Z. Zalatoris. Už menką atlyginimą šie gerb. Daktarai per du metus palaikė "Tėvynėje" įdomiais, originaliais raštais užpildyti Sveikatos Skyrių. Savo rašiniuose gerb. Sveikatos Komisija teikė SLA. nariams ir "Tėvynės" skaitytojams patarimus bei pamokymus kaip sveikai gyventi ir išvengti ligų bei nurodydami kaip užsilaikyti ir gydytis istikus įvairiems nesveikumams.

Neabejoju, kad visi SLA. nariai ir "Tėvynės" skaitytojai sutiks su manim, jog gerb. Sveikatos Komisija suteikė labai brangų ir naudingą patarnavimą Susivienijimui ir jo nariams. SLA. narių sveikatingumas ir ilgesnis amžius yra pamatinės svarbos klausimai Susivienijimo išsilaikymui. Kartu suteikiamas brangus patarnavimas ir SLA. nariams, kuomet jie pamokomi sveikai gyventi ir išvengti susirgimų. Tokios pamokos pagelbsti SLA. nariams išvengti bereikalingų išlaidų ir kentėjimų, kuriuos atneša visokie susirgimai.

Už tokį pasisveitimą ir naudingą patarnavimą Susivienijimui ir jo nariams, vardu "Tėvynės" redakcijos ir visų SLA. organo skaitytojų tariau gerb. Sveikatos Komisijos nariams nuosirdžios padėkos žodį.

Principinis SLA. Organo Nusistatymas.

Einant visame pasaulyje žūtbutinei kovai tarpe įsigalintų diktatūrų ir demokratijos, neišvengiamai tas patetė ir Amerikos lietuviams, kaip mažutės visos žmogijos dalelė. Šitas principinis klausimas taip pat neišvengiamai paliečia ir Susivienijimo gyvenimą. Kadangi Susi-

vienijimas valdosi demokratiniais pagrindais, tad ne vien savo asmeninių įsitikinimų vedamas palaikiau SLA. organe demokratinio nusistatymo principus. Rodos kitaip ir būti negalėtų, nes demokratiniais pagrindais besivaldanti organizacija tegali tik demokratinio nusistatymo keliu eiti.

Kai kurie SLA. nariai tokiu SLA. organo nusistatymu nepatenkinti. Asmeniškais laiškais man priminė, kad per dideliu griežtumu palaikau SLA. organe reikalavimą atsteigimo demokratinės santvarkos Lietuvoje ir kad bereikalingai kabinėjau prie Lietuvos vyriausybės, kritikuodamas jos politiką. Gal ir teisingai buvo pastebėta, kad SLA. organas turėtų visiškai nesikišti į Lietuvos reikalus.

Iš antros pusės vėl tūli SLA. veikėjai primeta, kad SLA. organas nuslydo nuo demokratinio nusistatymo ir apaštalauja fašizmui. Žinoma, tokie priekaištai be jokio pagrindo, nes SLA. organo demokratinio nusistatymo tegali nematyti tik tas, kas nenori to matyti. Kai kurie veikėjai, matoma, nenori atskirti principinio nusistatymo nuo propagandos. Bet reikia atminti, kad Susivienijimą sudaro įvairių idėjinų, politinių bei religinių įsitikinimų nariai, tad jo organas negali reikšti griežtos propagandos bet kurių idėjinų įsitikinimų kryptimi. Pagaliau, ir S. L. A. 33-čio Seimo nutarimas įsako "Tėvynės" redaktoriui vengti partijų politikos. Svarstant Lietuvos reikalus įsako laikytis vien bendro valstybinio pagrindo.

Tarpsrioviniai Amerikos lietuvių gyvenimo klausimais ir ginčiais stengiausi išlaikyti SLA. organą visiško neutralumo pozicijoje. Žinoma, nelengva tokį nusistatymą išlaikyti, kuomet SLA. nariai griežtai pasiskirstė idėjiniai ir srioviniai ir nevengia sriovinių ginčų nešti į S. L. A. gyvenimą. Prisiėjo labai budriai daboti ir SLA. veikėjams išpūkyti, vengiant SLA. organe grynai srioviniams sumetimais polemikų ir ginčų.

Pasireiškusiems Amerikos lietuvių spaudoje užsiuolimalais ant SLA. viršininkų ir "Tėvynės" redaktoriaus, stengiausi komžiausiai polemizuoti su spauda, kuomet tokie užsiuolimai buvo paremti vien asmeniškumais. Vienok pagal geriausį savo supratimą reagavau į pasireiškiančius spaudoje tokius netikslumus, kurie lietuvių organizacijos reikalus, kurie neteislingai ar iškraipytai perstatė Susivienijimo padėtį ar jo reikalų vedimą, nors tas kartais ir jungėsi su užsiuolimu ant viršininkų. Žinoma, sunku savitainius SLA. organui reaguoti į visus spaudoje pasireiškiančius netikslumus SLA. reikalais, bet pagal išgalę visi bent svarbesni pasirodę spaudoje netikslumai ir užsiuolimai buvo atremti SLA. organe.

Santykiai Su SLA. Viršininkais.

Stengiausi pagal geriausias savo išgales kooperuoti visuose organizacijos reikaluose su kitais SLA. viršininkais ir kuo tik galėdamas jiems gelbėjau, kuomet tokia pagelba iš manęs buvo pageidaujama. Kokius virš mano tiesioginių pareigų darbus man Pildomoji Taryba skyrė, viską stengiausi sąžiningai pagal savo geriausias išgales atlikti.

Reikia priminti, kad "Tėvynės" redaktoriui prisėina atlikti nemaža įvairių darbų virš jo tiesioginių pareigų. Prisėina palaikyti platus susirašinėjimas su SLA. viršininkais ir veikėjais įvairiais organizacijos reikalais. Prisėina karts nuo karto išvykti į kolonijas su prakalbo mis agitacijai už SLA. Kokios tik pagelbos iš manęs reikalavo SLA. viršininkai, veikėjai ar kuopos bei apskričiai, visiems stengiausi patarnauti ir prašomą pagelbą suteikti.

Pastarųjų dviejų metų laikotarpiu mano, kaipio S. L. A. organo redaktoriaus, santykiai su SLA. Pildomąja Taryba ir visomis Pastoviomis Komisijomis buvo draugingi ir harmoningas sutarimas galiojo SLA. vadovybės fronte. Tokiose aplinkybėse visiems buvo malonu dirbti Susivienijimo labui.

Maloniausia man konstatuoti faktą, kad su savo tiesioginiais viršininkais, su SLA. Apšvietos Komisija, galėjau palaikyti pilnai draugingus ir harmoningus santykius. Išskiriant naudingus patarimus SLA. organo redagavimo klausimais, Apšvietos Komisija jokių užsiuolimų ar pabarimų man neteikė. Aplamai paėmus, nebuvo pareikšta jokio nepatenkinimo SLA. organo redagavimo klausimu nė iš vieno Apšvietos Komisijos nario, neigi Pildomosios Tarybos nė vienas narys jokių pastabų man nedarė. Galiau pareikšti tik nuosirdžios padėkos žodį Apšvietos Komisijai: Adv. Kl. Jurgelioniui, Adv. N. Rasteniui ir p. A. S. Trečiokui už teiktą man kooperaciją ir naudingus patarimus atsakingose "Tėvynės" redaktoriaus pareigose. Ypatingai dėkoju už bendradarbiavimą "Tėvynėje".

SLA. Jaunimo Klausimas.

Jaunimo prirašymo prie SLA. ir jo auklėjimo ateities veikėjais klausimas yra vienas svarbiausių mūsų organizacijai. Visokios priemonės yra geros, kurios veda Susivienijimą prie jaunimo ir jaunimą prie Susivienijimo.

SLA. organe šiam klausimui gvildinti buvo skiriama tiek vietos, kiek tik kas reikalavo. Bet niekuome negalima per daug rašyti ir kalbėti šiuo klausimu. Tai gyvybiškos svarbos klausimas netik Susivienijimui, bet ir visai Amerikos lietuvių išsivijai.

Kai kurie SLA. veikėjai siūlo skirti žymią vietą S. L. A. organe jaunimo reikalams pasveštam anglų kalboje skyriui. Prieš tokius pasiūlymus vargiai kas norėtų priešintis, jei tas istikro pagelbėtų Susivienijimui glaudžiau susiartinti su Amerikos lietuvių jaunimu. Šia proga noriu pastebėti tik tą faktą, kad iš nemažo skaičiaus prisistūstų "Tėvynės" redakcijai korespondencijų anglų kalba, atsirado tik trys korespondentai, kurie prašė talpinti jų korespondencijas "Tėvynėje" originaliai, anglų kalba. Nors tu visų korespondencijų autoriai Amerikoje gimę ir auge jaunuoliai, mokanti tik anglų kalba rašyti, bet visi prašė jų parašytas korespondencijas išversti į lietuvių kalbą ir patalpinti "Tėvynėje". Kai kurie jų, tiek vaikai, tiek mergaitės, net paaiškino dėl ko jie nori, kad jų korespondencijos lietuvių kalba tūptų "Tėvynėje". Esą, norime, kad mūsų veikimą matytų visi SLA. nariai, o jaunuoliai, norėdami sužinoti kas rašo man apie jų veikimą, stengiasi lietuvių kalba parašytas korespondencijas skaityti ir tuo pačiu mokosi lietuvių kalbos.

Taigi svarstant įvedimą "Tėvynėje" anglų kalba jaunimo skyrimas, pirmiausiai svarbu apsižūrėti ar tuomi bus patarnauta Amerikos lietuvių jaunimo lietuvinimui. Pirmiausiai reikėtų sužinoti pačių jaunuolių nuomones ir pagedavimus tuo reikalu.

SLA. Aukstinio Jubilėjaus Albumas.

Jau pereitam SLA. Jubilėjimiam Seimui buvo raportuota, kad SLA. Pildomoji Taryba nutarė išleisti Albumą atžymėjimui SLA. Penkiasdešimties Metų Sukakties, Seimas raportą išklausęs priėmė, tuo pačiu užgirdamas ir pradėtą SLA. Jubilėjimo Albumo išleidimo darbą. Kadangi man prisėjo daugiausiai dirbti ir rūpintis šio leidinio išleidimu, tai bent pripuolamai prisėina apie tai raportuoti šiam gerb. Seimui.

Albumo išleidimas pavestas, kai jau žinoma, Pildomosios Tarybos sudarytai SLA. Jubilėjaus Komisijai: Adv. F. J. Bagočius — pirm., Dr. M. J. Vinikas — išdin., A. B. Strimaitis — sekr., S. E. Vitaitis — redakt. ir A. S. Cibulskas — kontrolierius. Komisija rūpinosi tik apilamais šio leidinio reikalais, o Albumo suredagavimas ir prirengimas spaudai teko man atlikti. Pradėjęs tą darbą apgalvestavau, kad išanksto nenumačiau kiek galvosukio ir sunkaus darbo reikės pridėti prie šio leidinio. Bet darbas buvo pradėtas ir be didelių nuostolių organizacijai jau nebuvo galima nuo jo atsisakyti.

Po praeitam Seimui atnaujinus darbą prie Albumo, stengiausi surinkti galimai daugiausiai medžiagos iš S. L. A. Jubilėjinių Metų veiklos ir šiaip SLA. veikėjų ir grupių. Todėl galutinai suplanuotas darbas tebuvo galimas pradėti tik su pradžia vasario mėn., 1937 m. Tačiau nežiūrint visų mano ir mano bendradarbių pastangų koreičiausiai Albumą išleisti, Albumas baigtas spausdinti tik birželio mėn. pradžioje, už pačių metų.

Galutinai apskaitilivus Albumo išleidimui reikalingas lėšas ir pasirodžius, kad jo išleidimas kainuos žymiai daugiau, negu pačioje pradžioje buvo apskaitilivota, tai nors pradinis apskaitilivimas ne mano buvo padarytas, bet stengiausi prisilaikyti kodidžiausio taupumo redekcijos reikaluose ir naudojau komžiausiai pašalinę pagelbos, kad kiek galima mažinti išlaidas. Todėl prisėjo man ir susirašinėjimus atvaizdų reikalais vesti, ir redagavimo darbą atlikti ir, pagaliau, spausdustvėję gana sunkiose aplinkybėse dėl tinkamų irankių trukumo techniškas puslapių sudarymo darbas dirbti.

Norint koreičiausiai Albumą išleisti, prisėjo dirbti vakarais ir šventomis dienomis. Tokio viršlaikio, tai yra dirbta virš to laiko, kokį dirba SLA. raštinės ir spausdustvės darbininkai, išdirbta be dviejų valandų 6 savaitės, skaitant po 40 valandų darbo savaitę. Už šį viršlaikį jokio atlyginimo neėmiau, dirbau vien už savo reguliarię algą.

Dirbant man ir spausdustvėje zecerio darbą prie techniško puslapių sudarymo, suprantama, Albumo išleidimas turėjo susitrukdyti. Bet gi tas išleidimo sutrukdymas pilnai pateisinamas, kuomet savo darbu spausdustvėje sutaučiau Susivienijimui virš \$1,000.00. Kad ir prisėjo gana sunkiai ir įtemptai padirbėti, bet tenkinuosi tuomi, kad SLA. Penkiasdešimties Metų Sukaktis atžymėta reikšmingu leidiniu — SLA. Aukstinio Jubilėjaus Albumu. Visiems bet kuo prisidėjusiems prie Albumo išleidimo, kaipio jo redaktorioms, šiomi nuosirdžiai dėkoju.

Pagaliau reikia priminti, kad SLA. Jubilėjaus Komisija nutarė apdovanoti Albumu SLA. veteranus. Tuo tikslu buvo paruoštas SLA. veteranams pasveikinimas, su kiekvieno veterano atspausdintu vardu ant paauksuotos popieros ir su parašais SLA. Pildomosios Tarybos ir Albumo redaktoriaus. Tokis SLA. veterano pasveikinimas įlipintas į Albumą ir išsintintai visiems veteranams. SLA. veteranais pripažinti visi tėsėbanti SLA. nariai, kurie įstojo į SLA. pirm 16-to Seimo, 1901 metais. Tokiais veteranais SLA. Jubilėjaus Komisija pripažino 64 narius ir tokiams skaičini pasistatus su pasveikinimu SLA. Albumas kaipio jubilėjinė dovana.

Prisėina taipgi priminti ir liūdnas faktas, kad ne visi SLA. veikėjai reikiama įvertina šio istorinio SLA. leidinio svarbą. Po šiai dienai yra virš šimtas tokių S. L. A. veikėjų, kurių atvaizdai Albume telpa, taigi jie pagerbti kaipio užsitarnavę organizacijos darbuose veikėjai, vienok iki šiol nepasistengė nors Albumo nusipirkimu paremti jo išleidimą.

Bet kartu reikia pažymėti, kad Susivienijimas turi šimtus labai energingų ir pėsivestusių veikėjų. Apie 200 SLA. veikėjų netik patys medžiaginai parėmė Albumo išleidimą, bet ir iš kitų parinko paramos šiam leidiniui. Tūli SLA. veikėjai net šimtus dolerių surinko prenumeratomis ir už atvaizdų patalpiniimą Albume. Visiems taip pasidarbavusiems veikėjams Susivienijimas yra dėkingas.

Baigdamas linkiu šiam gerbiamam Seimui rimtai ir sekmingai svarstyti ir spręsti svarbiuosius SLA. reikalus. Suglaudę visi savo išgales į vieningą frontą, lengvai pajėgsime išspręsti ket ir painiausius mūsų organizacijos gyvenimo problemas ir užtikrinsime Susivienijimui šviesią ateitį.

S. E. Vitaitis,

"Tėvynės" Redaktorius.

28. Grish įnešė, kad Finansų Komisijos raportas būtų sujungtas su auditoriaus, J. P. Varkalos, raportu ir svarstytas kuomet Varkala atvyks į Seimą. Prez. Bagočius patvarko, kad Finansų Komisijos raportas bus svarstytas tuomet, kai Finansų Komisijos pirmininkas atvyks Seiman.

29. Birštonas įnešė, Mačiukas parėmė, kad SLA. Kontrolės Komisijos raportas, kaip yra išspausdintas Seimo Darbų Knygoje, būtų priimtas. Raportas priimtas vienbalsiai be diskusijų.

Kontrolės Komisijos raportas seka:

SLA. Kontrolės Komisijos Raportas

Keturiasdešimtam SLA. Seimui

Scranton, Pa., Birželio 27 d., 1933 m.

Gerbiameji Seimo Delegatai:

Kontrolės Komisija su ilgu raportu tamstų nevargins. Paskutiniam SLA. Seimui mūsų komisija buvo

patiekusi tam tikrų rekomendacijų, manydama, kad įvedus Susivienijime nekurias permainas, bus galima tvarkyti organizacijos reikalus kiek sklandžiau. Tačiau, Seimas raportą priėmęs, vėliau negrįžo prie tų rekomendacijų svarstymo ir visas reikalas pasiliko, kaip pas mus priimta pavadinti, po senovei. Todėl šiam Seimui tų pačių rekomendacijų nesūlysimė ir jų nekartosime; ypač dėlto, kad kas liečia konstituciją ir Seimui įnešimus įvairiais organizacijos reikalais, tai tie dalykai visi eina per SLA. Įstatų Komisijos rankas ir mes pasitikime, kad Įstatų Komisija turi pas save įvairių Seimui įnešimų ir, kad tie įnešimai, savu keliu, pasieks Seimą, kuomet galėsime visi juos svarstyti ir išspręsti.

Kadangi pereitas Seimas nutarė, kad būtų pasamdytas Auditorius (Public Accountant), kuris padarys nuodugnį viso SLA. izdo reviziją, tai mūsų komisija, nors ir jaučiasi pilnai kompetentiška tokią reviziją padaryti, atsižvelgus į lėšas ir į tą faktą, kad Izdo Globėjai tokias revizijas periodiniai atlieka, kad mes tokios revizijos nedarėme. Mes buvome tos nuomonės, kad Izdo Globėjų ir Public Accountanto revizijų užteks ir tas sutapsų organizacijai lėšų.

Nuo pereito Seimo iki dienos kada šis raportas buvo rašytas, Kontrolės Komisija turėjo daug ir įvairių organizacijos reikalais susirašinėjimų. Jų buvo su organizacijos viršininkais, su apskričiais, su komisijomis, su kuopomis ir su pavieniais nariais. Turime pasakyti, gerbiameji, kad kiekvienam atsitikime ir sulig geriausio mūsų supratimo, mes tuos reikalus sprendėme ar teikėme patarimus, visais tais reikalais, kurie sulig S. L. A. Konstitucijos jeina į mūsų komisijos kompetenciją ar jurisdikciją. Gi tuos reikalus, kurie mus pasiekė, bet nesirado mūsų jurisdikcijos — perdavėme atatinakoms organizacijos įstaigoms.

Vienas ir gal svarbiausias reikalas, kurį Kontrolės Komisija turėjo giliai ir nuodugnai tyrinėti ir pagaliau išspręsti, tai buvo adv. Kleofo Jurgelionio skundas paduotas prieš du Pildomosios Tarybos nariu, būtent prieš SLA. Prezidentą adv. F. J. Bagočių ir SLA. Sekretorių Dr. M. J. Viniką. Skundas susidėjo iš rimtų šių dviejų Pildomosios Tarybos narių kaltinimų ir todėl jis reikalavo plataus nagrinėjimo. Su šiuo reikalu prisėjo mūsų komisijai turėti daug susirašinėjimų ir asmeniškų tyrinėjimų, kas užėmė gana daug laiko. Po nuodugnus viso dalyko nagrinėjimo, daug stūdiavimo ir svastymo, Kontrolės Komisija priėjo išvados, kad adv. Jurgelionio skundas nebuvo pamatuotas ir mes jį atmetėme. Kebl padėtis susidarė ypatingai dėlto, kad tuo laiku, kada šį skundą reikėjo nagrinėti ir spręsti, ėjo SLA. Pildomosios Tarybos nominacijos ir rinkimai. Šitas periodas, kaip jums gerbiameji visiems yra žinoma, mūsų Susivienijime yra labai opus periodas, kuomet prašyti ir neprrašyti visokių niekų prirašo ir pripasateja netik apie paskirus asmenis, bet ir apie pačią organizaciją. Jei šioms žodžiams abejojate, tai pasižiūrėkite į SLA. askaitas, o pamatysite, kiek tuo laiku naujų narių prie organizacijos prirašyta, tai tuomet persitiksinsite, kad čia sakoma tiesos žodis.

Kadangi Kontrolės Komisijos pareigos labai arti rišasi su Pildomosios Tarybos darbuote, tai didžiama mūsų komisijos dalyvavome dviejuose Pildomosios Tarybos suvažiavimuose. Tokiu būdu galėjome gauti tikras ir pilnas informacijas išsprendimui, kotinkamiasioj tvarkoj, tų reikalų, kurie mūsų buvo priduoti. Mūsų nusistatymas buvo, kad visuomet yra lengviau ir tinkamiau dalykus istirti ir po to išspręsti suėjus su ta įstaiga, kurią tie dalykai daugiausiai liečia. Mes ir dabar manome, kad tai yra tinkamiausias būdas tokių reikalų atlikimui. Šitai, beabejo, patvirtins ir Pildomoji Taryba.

Kartas nuo karto patėmijome, kad ne visi Pildomosios Tarybos nariai ir neištisai lanko Pildomosios Tarybos susirinkimus, pasiteisindami, kad jų darbas ar profesija neleidžia istisai tokiuose susirinkimuose dalyvauti. Mūsų supratimu, kuris Pildomosios Tarybos narys nelanko istisai ir visų Pildomosios Tarybos susirinkimų, tai jis apsilėidžia savo pareigose. Negalėjimas pasitraukti nuo darbo ar nuo profesijos nėra užtektinas pasiteisinimas, nes visi žmonės turi ar vieniokius ar kitokius darbus ar užsiėmimus. Susivienijimo reikalai ir Pildomosios Tarybos susirinkimai negali laukti iki tol, kol jos vienas ar antras narys neturės darbo, arba kuomet jisai savo profesijoje neturės užsiėmimo. Visi turėtume atminti ir suprasti, kad kuomet apsiimam eiti tam tikrą pareigą, tai privalome jas ir pildyti. Todėl būtų pageidaujama, kad ateity visi SLA. Pildomosios Tarybos nariai lankytų istisai ir visus jos susirinkimus.

Nors SLA. Konstitucijoje nėra niekur pažymėta, kaip dažnai Pildomoji Taryba privalo laikyti savo susirinkimus, tačiau sprendžiant iš netolimos praeties, mums rodosi, kad Pildomosios Tarybos susirinkimai buvo laikomi truputį per retai. Prie labai retų Pildomosios Tarybos susirinkimų gali pasitaikyti, kad organizacijos reikalai nesulauks atkreipimo į juos užtektinai ir reikalingos domės. Kuomet susirenka jau ne šimtai, bet tūkstančiai įvairių reikalų ir kada Pildomoji Taryba posėdžiauja po savaitę laiko ir ilgiau, dirbdami dažnai kaip dienomis taip ir vakarais, tai prie tokių aplinkybių negalima tikėtis nei reikalauti, kad dalykai būtų svarstomi ir rišami su reikalingu dėmesiu. Todėl, mūsų supratimu, Susivienijimui būtų daug sveikiau, jei Pildomoji Taryba surastų galimu savo susirinkimus laikyti kiek dažniau.

Priduodami šiam gerbiamam Seimui šį savo nors trumpą raportą, linkime, kad šis mūsų gerbiamos organizacijos Seimas pasizymėtų naudingais darbais, kad mūsų Susivienijimas augtų ir bujotų, kad visi mūsų nariai domėtis organizacijos reikalais, kad nežiūrėtume tik į tai, ką iš organizacijos gauti, bet, kad pasistengtume tai organizacijai ką nors ir duoti. Visi galime duoti darbo ir energijos, pasidaryti aktyviais nariais ir visais prieinamais ir galimais būdais jai dirbti.

SLA. Kontrolės Komisija:

S. Gegužis,

Thomas Matas,

Simon Cibulskas.

(Daugiau bus).

Zinios iš Lietuvos

PASIBAISĖTINA POLITINIŲ KALINIŲ BUKLĖ LIETUVOJ

Raseinių politiniai kaliniai savo atsisaukime į Amerikos lietuvių smulkiai aprašo baidą Lietuvos politinių kalinių buklę Raseinių kalėjime. Net prieš Rusijos caro politiniai kaliniai nebuvo taip varginami, taip bjauriai penimi, taip žiauriai prižiurimi, kaip dabar Lietuvos kaliniai. Kas nors panašaus, kiek iš autentiškų aprašymų galima spręsti, dėjosi tik Sovietų Rusijos kalėjimuose, kur politiniai kaliniai yra kankinami ir žudomi. Kad Lietuvoje beveik tas pats dedasi, yra be galo liudna.

Skaitytųjų supažindinimui su Lietuvos politinių kalinių nepakenčiama bukle dedame čia jų raštą beveik išties, praleisdami tik menkesnius pasikartojimus.

Brangūs Užjūrio Tautiečiai!

Tukstančiai geriausių Lietuvos smų, fizinio ir protinio darbo darbininkų, susibūrę į liaudies frontą, kovoją prieš fašistų valdžią. Simtus tokių kovotojų fašistinė valdžia kankina kalėjimuose.

Mes, Raseinių politiniai kaliniai, antifasistai, šiuo savo raštu norime atkreipti jūsų, brangūs tautiečiai, dėmesį į vieną tokių kalėjimų.

80 politinių kalinių griežto izoliacijos

Raseiniai — pats naujusias galutiniai statyti užbaigtas 1937 m. vienučių kalėjimas. Oia suveža įvairiose Lietuvos vietose suimtus ir nuteistus jaunus kovotojus, turinčius 17—25 metus amžiaus. Dabar Raseinių kalėjime esam 80 politinių kalinių. 32 metrų talpos vienučių laiko po 2 žmones. Lengvas galima tik praversti, už visiška atidarymą baudžia. Izoliacija griežiausia. Nieko iš vienučių į vienučius perduoti, arba gauti neleidžia.

Bet visų sunkiausia, — tai izoliacija nuo laisvės. Raseinių kalėjimas esame suvežti iš visų Lietuvos vietų. Jei koks giminė, tėvas ar motina atvažiuoja pasimatyti iš dešimties arba šimto kilometrų, mums, it žvėrimis, reikia kalbėtis su jais pro grotas, tik 15 minučių. Pasimatyti, laisšką gauti ir išsiųsti teleidžiama tik du kartus per mėnesį.

Kalėjimo administracija labiausia trukdo materialinę politikinių paramą. Maisto siuntimas, kurių svoris nors truputį viršija 3 kg., nepriima, o priėmę dažnai išlaiko kol maistas sugenda.

Gal galima pakenciamai gyventi vien valdišku maistu?

Vietoj mėsos — gyslos ir plėvės

Visai dienai 600 gr. juodos duonos, pusryčiams kavos puodukas su 15 gr. cukraus, pietums ir vakarienei po litrų župės su blogiausia, dažnai pašvinkusia mėsa; kartais vietoj mėsos bliude plaukioja tik gyslos ir plėvės. Kopastai didesnę metų dalį esti nežmoniškaip perrugę, tai ir supuvę, bulvės pajudavusios. Daugelis tokio maisto beveik negali valgyti, bet alko spiriami priversti taip maitintis. Todel retas ilgiau kalėjus nesuserga skilvio liga.

Tačiau fizinio politikinių silpnimo nepakenka fašistams. Kalėjimo administracija mums neleidžia jokios geresnės visuomeninės mokslo knygos, jokio užsienio žurnalo, nei laikraščio. Lietuvoje išėinančius laikraščius beveik kasdien gauname iškarpytus. Kuris laikas grasina net iškarpytų laikraščių nebeleisti. Žurnalų "Kulturos", "Musų Jaunimo" ir "Laisvosios Minties" nebeleidžia.

Gydytojas negydo, tik pasižiuri

Ir medicinos pagalbos beveik nėra. Apskrities gydytojas ne gydyt, o tik pasižiūrēt porą kartų per savaitę užbėga. Kas aiškiai matoma liga smarkiai suserga, tą išveža į kitą kalėjimą. Išvežti visuomet vilkina. Politikiniui Broniui Grigui Raseinių kalėjimo gydytojas Savickas pripažino skilvio katarą ir išsiųsti gydyti neskubėjo. Gal gale š. m. vasario pradžioj Grigą išvežė į Šiaulių kalėjimo ligoninę. Gegužio mėnesį Grigas jau mirė. Šiaulių kalėjimo gydytojas po mirties konstatavo, kad Grigas sirgo džiova, į labai pavojingą formą išsiplėtojusia. Dažniausia ir labai sergančius gydytojas pripažįsta sveikais. Nereta, kad vietoj apžiūrėjimo, jis ima plūsti žmogų ir koliodamas išvaro iš ambulatorijos. Atsitinka, kuomet gydytojas gerą žmogų nuduoda ir teisinasi: "Aš mielu noru gydyčiau, bet teisingumo ministerija aplinkraštyje atsiuntė, kuriame nurodyta: jei kalinio gyvybei pavojus negresia — negydyti." Tikrai toks aplinkraštis yra, nes kitų kalėjimų gydytojai irgi taip kalba.

Nežmoniška užlaikomi ir negydomi, mes nugalėjus. Beveik kiekvienas mūsų 2—3 metus atkaljęs gauna mažakraujystę, bet dirbti išvairius, kalėjimo administracijai jai neatšvilvelgia. Reikalauja, kad daugiau už laisvės darbininkus padarytume.

Kalinio darbas — 15,000 durpių į dieną

Kas vasarą mus išvaro durpių kasti. Durpynas už penkių kilometrų nuo kalėjimo. Prikelia baigiantis ketvirtai valandai ryto ir gena tuos 5 kilometrus. Nuėję tuojau turim imtis darbo. Dirbti prisiėina mažiausia 8 valandas, pasilsėti pietų laike duoda dvi valandas. Darbas akordinis. Užduoda prikasti 15,000 durpių, bet normaliai dirbant tegalima prikasti 12,000. Mes priversti prakaituoti, skubėti, nes kalėjimo viršininkas grasina: "Nepadarysit kiek užduota per 8 valandas, dirbsit dešimtis!" Baigiame darbą penktą valandą vakare ir prarijė litrų župės, vėl esame genami 5 kilometrus į kalėjimą. Vaikščioti prisiėina klumpėm apsiavus. Daugelio kojos nutrintos. Šitoks vaikščiojimas nelengvesnis už darbą.

Taip mums prisiėina kasdien ant kojų išbiti 11—12 valandų. Ir vis dar girdime dažnus kalėjimo viršininko grasinimus: "Dar anksčiau kelsim, dar vėliau nuo darbo paleisim!"

Nėra kam skųstis, tik visuomenel

Argi viršininkas kalėjimo viešpats? Ar nėra kur skųstis? Visi skundai be pasekmių. Ateina prokuroro padėjėjas, pakraipo galvą mūsų skundų klausydamas, ir tiek. Kalėjimų inspektorius atvažiuoja tik paraginti viršininką, kad dar labiau mus spaustų.

Jeigu mes, Lietuvos priešų fašistų belaisviai, dar turime vieną kitą geresnę knygą ir nors iškarpytus laikraščius, tai todėl, kad mūsų balsas pakiekia už mūrų esančią dorąją visuomenę. Dorosios visuomenės pasipiktinimas ir protestas sklinda į prokuratūras, į ministeriją ir priverčia jas suvaržyti kalėjimų administracijos sauvalę. Jūs, visuomet

budami juodos fašistų darbus smerkiančia sąžine, prisidėjot ir prisidedat prie mūsų nelaisvės palengvinimo. Todel mes kreipiamės į jus, brangūs užjūrio tautiečiai.

Fašistai, imetę mus tarp šalto mūro sienų, maitina nesveiku maistu norėdami, kad mes fiziškai sunyktume. Brangūs tautiečiai, prisidėkite prie dorosios Lietuvos visuomenės, kuri reikalauja:

Nevaržyt maisto pristatymo politikiniams.

Leisti politikiniams laikraščius, žurnalus ir knygas, užsienyje ir Lietuvoj išėinančius, leisti "Kulturą", "Musų Jaunimo" ir "Laisvąją Mintį".

Amnestijos politikiniams antifasistams.

Raseinių Arešto Namų antifasistinių polit. kalinių Kolektyvas.

Raseinių Arešto Namai, 10—VIII—1938.

Joninės Lietuvoje

Mažeikiai. — Birželio 23 d. burys miesto parke suruošė gražias Joninių išvakarės. Deegė iškeltos statinės. Buvo parčio žiedo ieškojimas, ragavimų deginimas ir laidomos raketos. Vėliau degė laužas, prie kurio atlikta įvairi programa.

Liudvinavas. — Labai pavyko tradicines Joninių išvakarės, surengtos VI 23 P. P. B-vės sode. Parodyti pirmą kartą Liudvinave tautiškieji šokiai (Kalvelis, Suktinis, Noriumiego), kuriuos suorganizavo ir parengė mok. Brazytė. Dar buvo užrašas, senovės vaidilutės ir vaidila su kanklėmis prie laužo. Joninių radio naujienos, nebylio teismas, melžėjos, ligonių gydymas, dainos, duetas ir k. Prieš programos pradžią burio vadas mok. K. Markauskas prie uždegto laužo pasakė išsamią kalbą apie Joninių šventės reikšmę ir mūsų senovės šokiams grojo burio dūdų orkestras. Burio sąulys pašto viršin. Juozas Zukas už nuopelnus Lietuvai ir Šaulių Sąjungai apdovanotas Šaulių Žvirgde.

Liurdo stebuklai Plungeje

Plungė. — Tėvai vienuoliai kapucinai jau antri metai prie Liurdo ruošia ligonių kongresus. Kongresai trunka dvi dienas, ir šiemet įvyko liepos 1 ir 2 dienų. Ligonių suvesta aišbės: slūbu, aklių, reumatizmo ištiktų ir kitų plaukėlių. Kai kurie atveži ir sunkiosiomis ligomis sergančių ligonių, kuriems į bent kokią kelionę leistas labai pavojingas. Gyventojų teigimu, kaip pernai, taip ir šiemet, būbė stebuklingų išgyjimų.

Atrado milžinkapius

Rietavas. — Spraudės kaimė, kur manoma statyti bažnyčią ir pats kaimas išplanuotas bažnytkaimiui, neseniai pastebėta eilė milžinkapių. Jie ap linkui apdėti akmenimis. Toje pat vietoje yra likučiai ir milžiniški ažuolai, kokių dabar ir Zemaitijoje nebematyti. Svarbu, kad iki 1938—1940 metų, kada manoma čia pradėti statyti bažnyčią, šią vietą iširtų archeologinė komisija.

Nubausti Atytaus komunistai

Alytaus policija susekė, kad vasarvietėje, vienoje vasarinėje, pramonininko Braudės pasinuomuotame bute gyvena neregistruotas asmuo, kuris esat latvis Karolis Grosmanas. Už priešvalstybinį darbą jis jau baustas 8 metais sunk. darbų kalėjimo. Išėjęs iš kalėjimo vėl dirbo priešvalstybinį, komunistinį darbą ir pats, jokie užsiėmimo neturėdamas, plačiai gyveno. Grosmanas mėgino nuo policijos pabėgti. Kartu

Zoologijos sodas Kaune

Kaune atidarytas zoologijos sodas prie Micekiškių slėnio. Atidaryme dalyvavo švietimo ministras prof. Tonkunas, teisingumo ministras B. Masiulis ir kiti aukštieji asmenys. Zoologijos sode gyvūnijos nedaug dar yra, tačiau netrukus, manoma jos daugiau įsigyti.

Kiekviename savo susirinkime kiekviena SLA. kuopa turi butinai atlikti bent vieną gerą darbą, mieraširystės darbą, broliškumo ar žmoniškumo darbą.

Mūsų Profesionalai ir Biznieriiai

MŪSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius, "Keleivio" Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. John B. Borden, 2201 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Vakaraš: 6 iki 8. Telefonas: Canal 1175.

Adv. Joseph J. Grish, 4631 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill. Res. 6515 So. Rockwell St. Tel.: Yards 1001.

Adv. K. P. Gugis, Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434. Namuose: 3323 So. Halsted St. Ofisas: 127 No. Dearborn St. Vakaraš: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis, 50 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: TRIangle 5-3622 Tel.: EVergreen 8-7179

MŪSŲ GYDYTOJAI

Dr. V. S. Nares, Medikas ir Chirurgas, 2429 Marquette Road, Chicago, Ill. Val.: 1—3 ir 7—9 Tel.: Hemlock 8151

Dr. J. S. Staneslow, Medikas ir Chirurgas, S.L.A. Daktaras Kvotėjas, 95 No. Main Street, Waterbury, Conn.

Dr. G. J. Tarulis, Osteopatas Gydytojas, 631 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Valandos: 10—5 ir 7—9

MŪSŲ BIZNIERIAI

BLINSTRUBS' S.L.A. NARIAI VILLAGE & GRILL VISŲ LIETUVIŲ "HEADQUARTERS" 300-308 W. Broadway, South Boston, Mass.

A. J. KUPSTIS S.L.A. N A R Y S Tel. So. Boston 9423 322 W. Broadway, South Boston, Mass.

A. S. TREČIOKAS TELEFONAI: MARKET 2-4867 arba BIGELOW 2-1093 314 Walnut Street, Newark, N. J.

Benedict J. Schegaus Real Estate & Insurance Specializojam: Biznisi, Gyvenimo Namais ir Farmoms Mandagus ir Greitas Pataranvimas 195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVergreen 7-1241

John Naghten & Co. Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

A. S. TREČIOKAS TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS Laivakortės Lietuvos ir Lenkijos ir į visas šalis. Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis. Generalinė apdrauda. — Namai, automobiliai. Nuosavybių parduavimas ir administravimas. Importavimas iš Lietuvos. Notaras — tvirtina visokių dokumentus.

Real Estate & Insurance Specializojam: Biznisi, Gyvenimo Namais ir Farmoms Mandagus ir Greitas Pataranvimas 322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Real Estate & Insurance Specializojam: Biznisi, Gyvenimo Namais ir Farmoms Mandagus ir Greitas Pataranvimas 195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVergreen 7-1241

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Reumatizmas Sausgėle

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų skūmė, nes slaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prasalina viršminčias ligas: mums šiandien daugybė žmonių siūnčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už \$1.05.

Dukart tvirtesnė 75c. Knyga: "SALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

Justin Kulis 3259 South Halsted Street, CHICAGO, ILLINOIS.

Seniausias Amerikos Lietuvių laikraštis VIENYBĖ

SVARBUS ĮVYKIAI DABAR KASDIEN ISTINKA. VIENYBĖ skaitydami, greičiausiai ir kasdien sužinosite svarbiausius įvykius po visą pasaulį.

VIENYBĖ plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, kelia aiškint ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslo ir kultūrą, kovoją su lietuvių nutautimu.

VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapį anglų kalba ir Motery Pasauli.

VIENYBĖS dienraštis metams siuntinėjamas už \$5.00. Metine prenumeratą išskyt sumokėjęs dienraščio mėnį gausa dovaną — gerą knygą.

VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti.

VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogų.

VIENYBĖ užlaiko didelę spaustuve. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas kontorams knygas ir blankus, tikėtus, skelbimus, orderių knygas ir atsakomąjį atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

VIENYBĖ 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Parduoda laivakortes visų kelionimo linijų geriausių ir greičiausių laivų į Klaipėdą ir kitus uostus. Išrupina dokumentus ir išsirengia keleivius į visas pasaulio šalis. Pagelbsti surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Suredo įvairius dokumentus, notariusius igaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktais. Daro nuorašus ir vertimus lietuvių, anglų ir kitomis kalbomis. Persiūnčia pinigus ir kitus siuntinius.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU, 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

AMERIKOS LIETUVIS

Be partijos kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis PRISIŪSK \$2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

\$5.00 VERTĖS KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-jų skirtingų rusių knygų, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvių" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

NAUJAI IŠLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prižiūrėjimo Knyga

SU PRIEDU

Kaip Pagaminti Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta į 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimui Receptų. Kaina tik \$1.00.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

AMERIKOS LIETUVIS

Be partijos kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis PRISIŪSK \$2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

\$5.00 VERTĖS KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-jų skirtingų rusių knygų, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvių" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

NAUJAI IŠLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prižiūrėjimo Knyga

SU PRIEDU

Kaip Pagaminti Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta į 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimui Receptų. Kaina tik \$1.00.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.